

IZDAJA CP GORENJSKI TISK
 - UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
 - GLAVNI UREDNIK SLAVKO
 BEZNIK - ODGOVORNI URED-
 NIK GREGOR KOČIJAN - TEL.:
 UREDNIŠTVO IN UPRAVA 21-90,
 GLAVNI UREDNIK 24-75 - TE-
 KOČI RAC. PRI KOMUNALNI
 BANKI V KRANJU 607-70-135

IZHAJA OD OKTOBRA 1947 KOT
 TEDNIK - OD 1. JANUARJA 1956
 KOT POLTEDNIK - OD 1. JA-
 NUARJA 1960 TRIKRAT TE-
 DENSKO: OB PONEDELJKIH,
 SREDAH IN SOBOTAH - LETNA
 NAROČNINA 900 DIN, MESEČ-
 NA NAROČNINA 75 DIN, PO-
 SAMEZNA ŠTEVILKA 10 DIN

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Večje možnosti za vključevanje žena v družbenem življenju

Zakaj so ponekod državljani malodušni do zborov volivcev? — Kako zagotoviti večjo udeležbo na zborih in tesnejše sodelovanje državljanov? — Kako zbirati, proučevati in uveljavljati predloge volivcev?

Na Jesenicah je bila ustanovna stalna konferenca žena za družbeno uveljavljanje žena v jeseniški občini.

V referatu, je tovariš Slavko Osekar med drugim povedal, da je v jeseniški občini skupaj 25.778 prebivalcev — od tega 12.557 žena. Vseh zaposlenih je 11.747, od tega 2962 žena ali 26 odstotkov v odnosu na vse zaposlene ali 23,5 odstotka v odnosu na število žena v občini. Največ od žena je zaposlenih v industriji, in to 1064 ali 36 odstotkov od vseh zaposlenih žena, v trgovini jih je zaposlenih 344, v obrti 215 itd.

Z zaposlovanjem žena je tesno povezano tudi vprašanje strokovnega in splošnega izobraževanja žena v jeseniški komuni. Po podatkih, ki so na razpolago, je razvidno, da je od vseh 2962 zaposlenih žena 1760 delavk in 1202 uslužbenk.

Prav okoli splošnega in strokovnega izobraževanja žena se je na sinočnji konferenci razvila živahna razprava. Tovariš Jože Varl je med drugim dejal, da moramo problem vzgoje in izobraževanja žena posebej obravnavati. Ko obravnavamo ta problem, vidimo pred seboj še vedno veliko večino žena, ki so kot matere in gospodinjice in po vrhu celo zaposlene, še vedno omejene pri družbeno-političnem delu in izobraževanju. Tovariš Varl je poudaril, da mo-

ramo pri obravnavanju tega problema izhajati iz dveh predpostavk, in sicer pospeševati je treba osvoboditev žene v vsakdanjem življenju in iskati in razvijati sistem in oblike izobraževanja, ki bodo ženi v sedanjih pogojih omogočili aktivno vključevanje glede na komunalne potrebe in razmere.

Pri tem moramo posebej zajeti žensko mladino, ki zaključuje obvezno šolanje in posebej odrasla dekleta oziroma zaposlene žene, ki so hkrati matere in gospodinjice. V jeseniški občini bo povprečno v prihodnjih letih zaključevalo obvezno šolanje letno 250 deklet. Nemogoče je zaradi značaja dela, da bi se vsa dekleta po končanih raznih strokovnih šolah zaposlile v Zelezarni, kar je težnja in želja večine. Ker je izredno pereč problem ženske mladine, je Občinski ljudski odbor Jesenice že letos ustanovil poklicno gospodinjstvo šolo, v perspektivi pa namerava ustanoviti še medicinsko srednjo šolo.

Drug problem je strokovno in splošno izobraževanje zaposlenih žena. Dejstvo, da je v jeseniški občini zaposlenih preko 300 žena, od tega mnogo neusposobljenih za poklice in službe, ki jih opravljajo, narekuje, da se tudi to vprašanje analitično obdelata in ženam omogoči v popoldanskih in večernih urah pridobiti ustrezno strokovno izobrazbo.

Nov sistem delitve dohodka po delu bo tudi med zaposlenimi žunami dvignil zanimanje za strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje. Problem je le v tem, kdaj in kako bo tudi zaposlena mati lahko deležna tega izpopolnjevanja.

Številne žene, ki so prisostvovale konferenci so nakazale še vrsto problemov s področja varstva otrok v jeseniški občini, kjer so sedaj le tri varstveno-vzgojne ustanove in je v njih kljub velikemu številu otrok na Jesenicah le 180 otrok. Govorili so še o spolni vzgoji mladine in o družbenem uveljavljanju žena.

Milan Živkovič

Jesenski motiv Foto F. Perdan

Po starem ne gre več

KRIZA V OBLIKAH NASEGA LJUDSKEGA PARLAMENTA

Z večjimi in manjšimi razlikami se po vseh naših občinah pripravljajo na zbere volivcev, ki bodo v kratkem. In povsod tudi razpravljajo o oblikah in prijemih teh ljudskih parlamentov. Že nekaj let ugotavljajo na raznih političnih forumih, da je treba okrečiti vlogo zborov volivcev, ki je in mora biti temelj naše socialistične demokracije.

Zelo resno so se tega vprašanja lotili v Kranju. O tem so že izvedli anketo med političnimi in družbenimi delavci. Ta anketa bo zajela več tisoč državljanov. Hkrati pa je bilo v zadnjem času vrsto posvetovanj in razgovorov o tej stvari. Gre za ugotovitev, da po starem ne gre več. Povprečje ugeležbe na teh zborih skorajda nikoli ne preseže 20 odstotkov. Državljanji so marsikje malodušni do zborov.

Občinski odbor SZDL je pripravil 19 vprašanj, po katerih bodo državljani odgovarjali v anketi. Prav o teh vprašanjih je ondan že razpravljala organizacijska komisija, zatem tudi Izvršni odbor SZDL. Eno izmed osrednjih vprašanj je, kako pripraviti te zbere, da bi bili zanimivi. Bile so pripombe, da so namreč ti zbori preveč vnaprej pripravljani in so zato nezanimivi. V prvi vrsti gre tu za material, o katerem naj bi na zborih volivcev razpravljali. Iz občine navadno pride že izdelan predlog in pripombe volivcev skoraj ne pridejo več v poštev. To je ena od osnovnih pripomb volivcev in tudi ljudi, ki te zbere pripravljajo in vodijo.

Naslednja pripomba o »škodljivih« pripravah gre na račun političnih aktivov na terenu. So predlogi, da se politični aktiv ne bi smel »pripravljati«, ker le-ta navadno vnaprej pripravi samo obrambo občinskega predloga in zato celo ovira posamezne sugestije državljanov na zboru.

Toda vsi se s temi pripombami ne strinjajo. Zlasti ne z drugo glede političnega aktivna na terenu. Menijo, da politični aktiv nikakor ne bi smel stati ob strani pri tem delu. Seveda ni prav, da se pri-

pravi za obrambo izdelanih predlogov, marveč, da zbere probleme svojega kraja, da ugotovi glavne težnje in potrebe tamkajšnjih prebivalcev in se v tem okviru odloči za enoten nastop na zboru. V tem primeru bi priprave političnega aktivna lahko samo odprle pot iniciativi državljanov in njihovemu sodelovanju pri reševanju skupnih problemov.

Prav tako je več vprašanj o vlogi in pomenu propagande, odbornika in občinskega zbora proizvajalcev o obliki obveščevanja državljanov in podobno. Pri vsem tem je zanimivo, da se volivci skoraj nikjer ne poslužujejo pravice da bi sami sklicali zbor, kadar se v njihovem kraju pokaže za to potreba. Taki primeri so bili na iniciativno organizacijo SZDL samo v Poženjku in v Cerkljah. In takrat je bila v teh krajih tudi mnogo večja udeležba ter razprava živahnejša kot na običajnih zborih, ki jih sklicuje občina navadno trikrat letno.

Razprave o tem problemu so šele na začetku. Zlasti po širini, če upoštevamo, da bo glavno težnjo treba dati anketi, ki je v pripravah, za kaj tam bomo slišali besede širokega kroga državljanov. Zato je danes vsak zaključek preuranjen. Gre pa za ugotovitev, da bo treba najti nove oblike, koristiti sodobne načine propagande in podobno, za kaj stare, klasične oblike zborov se ne obnesejo več. — K. M.

Tradicija iz KRALJEVA

Ob partizanskem napadu na nemško letališče v Kraljevu 7. oktobra 1941. leta so bili Nemci nemalo presenečeni, zakaj iz partizanskih položajev so odmevali topovski strelji in na letališču so eksplozirale granate.

To so bili prvi topovski strelji v rokah partizanskih enot. Pozneje, ko so partizani v jurišu trgali sovražniku iz rok novo težko orožje, se je artilerija uveljavila tudi v taktiki partizanskega bojevanja. V bojih za osvoboditev Prijedora, Bihača in Jajca v letu 1942. je topništvo že močno odpiralo pot jurišnim enotam. Leta 1943 so bile že domala vse večje partizanske enote opremljene s topništvom. Močno pa se je topništvo okrepilo po razorožitvi italijanskih enot v septembru leta 1943. V Sloveniji je bila takrat ustanovljena tudi artilerijska brigada.

Danes imamo že marsikaj novega, zakaj nenehni tehnični razvoj narekuje tudi neprestano izpopolnjevanje teškega orožja. Toda tradicije borcev čačanskega partizanskega odreda iz letališča v Kraljevu pred 20 leti in vse partizanske izkušnje so še zmeraj ponos naše topništva in osnova tudi pri sodobni tehniki, če bi bilo treba braniti pridobitve revolucije. Zato naša JLA vsako leto praznuje 7. oktober kot rojstvo topniških enot.

Z ustanovne stalne konference žena v jeseniški občini

Porast obratnih sredstev

Investicijska potrošnja je v letošnjem prvem polletju v primerjavi z ustreznim lanskoletnim obdobjem izredno porasla. Sredstva za nadomestitev izrabljenih zmogljivosti, za razširjeno reprodukcijo filiosnih in obratnih fondov in sredstva za negospodarske investicije so se povečala od 4.782,7 milijona dinarjev v prvem polletju 1960 na 11.522,7 milijona dinarjev v prvih šestih mesecih letošnjega leta. Skupne investicije so torej porasle za 141,5 odstotka. Pri tem pa je pomembna ugotovitev, da so se investicije za osnovna sredstva le malenkostno povečala (za 7 odstotkov), medtem ko so se investicije za obratna sredstva dvignile od 531,5 milijona

na 17,7 milijona dinarjev, medtem ko so se letos povečale na 5.878,6 milijona dinarjev. Tako povečanje bi bilo pri starih predpisih prav gotovo nemogoče. Vsi ostali viri finansiranja pa se v obravnanih časovnih obdobjih niso bistveno spremenili. Se najbolj so se v letošnjem prvem polletju zmanjšali skladi za kreditiranje investicij. Procentualno pa so zelo porasla sredstva ostalih virov, vendar to v absolutnih številkah ne predstavlja mnogo.

Ob obravnavanju investicijske potrošnje v letošnjem prvem polletju moramo ugotoviti, da je bilo vlaganje v gospodarske in negospodarske dejavnosti realno in da tako nismo rušili odnosa, ki smo ga postavili z letnim družbenim planom. Od skupnih investicij za osnovna sredstva smo namenili v letošnjem prvem polletju 2.948,7 milijona dinarjev za gospodarske in 2.142,0 milijona dinarjev za negospodarske investicije. Iz omenjenih števil je razvidno, da znaša delež negospodarskih investicij približno 40 odstotkov vseh vlaganj za osnovna sredstva. — P.

Ureditev partizanskih grobov
 Dobrava (M. S.) — Pred dnevi so na Dobravo pripeljali železne dele novih spomenikov, ki jih bodo uredili na grobovih 18 partizanov na dobravskem pokopališču. Kot je znano, so tu pokopani narodni heroj Stane Zagar, njegov sin Stane in hčerka Dana. Grobišče bodo uredili verjetno še v tem mesecu.

S plačami ni nekaj v redu

Nashe uredništvo je dobilo v zadnjem času nekaj dopisov v zvezi z nagrajevanjem. Spričo aktualnosti problematike smo se odločili, da iz vseh teh povzamemo kratko vsebino. »Delavci pri nas se strinjajo z razponi plač, o katerih ste tudi vi že pisali. Toda pri nas so sedaj taki razponi, da je razlika med najnižjimi in najvišjimi prejemki kar okrog 80 tisoč dinarjev.« Tako piše eden od dopisnikov. Dasi ti ne pojasnimo, za katere kvalifikacije oziroma odgovorna mesta gre, se da iz dopisa razbrati, da delavci govorijo o takih prejemkih za neko vodilno osebo.

Tovariš L. S. v svojem dopisu izraža bojazen zaradi egoizma in pretirane pohlepnosti, češ da pri njih v podjetju premalo razumejo občinske in splošne potrebe, da, če je le mogoče, ne dajo sredstev za sklade, marveč jih skušajo čimveč razdeliti v obliki zaslužka. »Vsi govorijo samo o tem, kdaj bodo spet dobili dobiček in vsaka beseda o nabavi strojev, o izdatkih za ureditev ceste, za kanalizacijo stanovanjskih blokov, vsaka taka beseda naredi samo slabo kri. Zato tudi člani delavskega sveta nečesto zamere in glasujejo kar za delitev denarja med kolektiv.« Tako piše L. S. in pra-

vi, da bi lahko mi o tem »kaj rekli« v časopisu.

Tretji dopisnik omenja prav tako velike razpone oziroma pravi, da je v njihovem kolektivu nezadovoljstvo, ker »so si v glavnem le vodilni zagotovili boljše plače.« Se pravi, isti problem, kot v prvem pismu. Vendar ugotavlja še nekaj: »V sosednjem oddelku oziroma ekonomski enoti imajo že vse tri zadnje mesece kar po tri do štiri tisočake več kot pri nas, čeprav vsi vemo, da prav nič več ne delajo, da smo bili zmeraj enaki in tudi o kolektivnem gospodarjenju ni govora. Tam se niso vsi še niti enkrat sestali tako kot v naši enoti...«

Nadalje meni, da ni prav nobenih dokazov, s katerimi bi lahko prepričali delavce njihove ekonomske enote, da je pri njih nižje (Nadaljevanje na 2. str.)

OBRAZI IN POJAVI

Nekulturno obnašanje

Na trgu je bilo živahno. Gospodinjice so se vrtele okrog velikih košar in zabojev, ki so bili polni paprike, brusik, zelja in drugih jesenskih dobrin. Neža je imela svoj prostor dokaj zadaj, skoraj ob zidu. Kljub temu je bila tam skorajda prav

taka gneča kot spredaj. Bilo je nekaj po osmi in takrat je na trgu najbolj živo.

Neža je bila zelo jezna, če so ji žene otipavale sadje. Zato je tudi tisto jutro postavila prav spredaj med kumarice napis z debelimi črkami: »Ne otipavaj! Kljub temu se je tudi tisto jutro

in imela polne roke dela, so neki prsti znova tipali po brusikah. Neža se je brž obrnila in... Prav na koncu jezika je komaj zadržala ostro besedo, zakaj... »A, vi ste, gospa!« je dejala in bliskoma spremenila besedo in tudi izraz na licu. »Kakšno presenečenje! Kako ste gospa? So gospod še na turneji?« Vnel se je pogovor. Neža je vsa prijazna in nasmejana skušala ustreči. Gospa pa je pretipala in pregledala vse kumarice do dna zaboja. Toda takih lepih za vlaganje ni bilo. Neža je bilo prav žal. Ko je gospa odšla, je Neža na hitro poravnala kumarice v zaboju, znova postavila napis in se spet jezila nad posameznimi kupovalkami zaradi »nekulturnega« obnašanja.

Nenadoma, prav ko je tehtala

— K. Maknc

Prihodnji teden povečana oblačnost s padavinami in nekoliko hladnejše

Loški DELAVEC

Potrebno bo mnogo dobre volje

Krajevni odbori opravljajo na komunalnem in socialnem področju tiste naloge, ki so neposrednega pomena za prebivalce določenega kraja. Zato so krajevni odbori torišče tistih drobnih problemov, ki bi jih na katerem koli drugem mestu le težko reševali. S krajevnimi odbori smo tako omogočili širokemu krogu državljanov, da aktivno sodelujejo v družbenem upravljanju. V tem je tudi vloga in pomen te oblike ljudske oblasti.

Ta teden smo poprosili za kratek intervju predsednika krajevnega odbora Log v Poljanski dolini tovariša Matevža Demšarja. Našli smo ga sredi dela, vendar je bil za razgovor takoj pripravljen.

Mislimo, da ne bomo zgrešili, če trdimo, da se tudi Krajevni odbor Log ukvarja s številnimi komunalnimi problemi. Ali bi nam hoteli o tem nekaj konkretnega povedati?

»Trenutno največ razpravljamo o popravilu dveh mostov; in sicer o obnovi Karnišinčevega in Jurjevega mostu. Ta mostova sta že zastarala in dotrajana. Manjše dotacije za ta dela smo dobili od občine, ostalo pa bodo prispevali vaščani oziroma vsi, ki so za popravilo mostov zainteresirani. Mostove bi že obnovili, če bi ne bilo toliko najrazličnejših administrativnih ovir. Če smo hoteli posekati les, smo morali dobiti dovoljenje in stvar se je zavlekla.

Včasih je bilo v tem pogledu manj težav.

Sklenili smo da bomo na našem področju uredili tudi avtobusna postajališča. Ta dela bomo opravili večinoma s prostovoljnimi delom.

Kako pa je kaj s sredstvi, s katerimi razpolagate. Znano je namreč, da imajo krajevni odbori za svoje delo premalo materialnih osnov.

»Trenutno se stekajo v našo blagajno v glavnem takse od strojev, vozov, od kolov za žganje in podobno. Seveda so ta sredstva

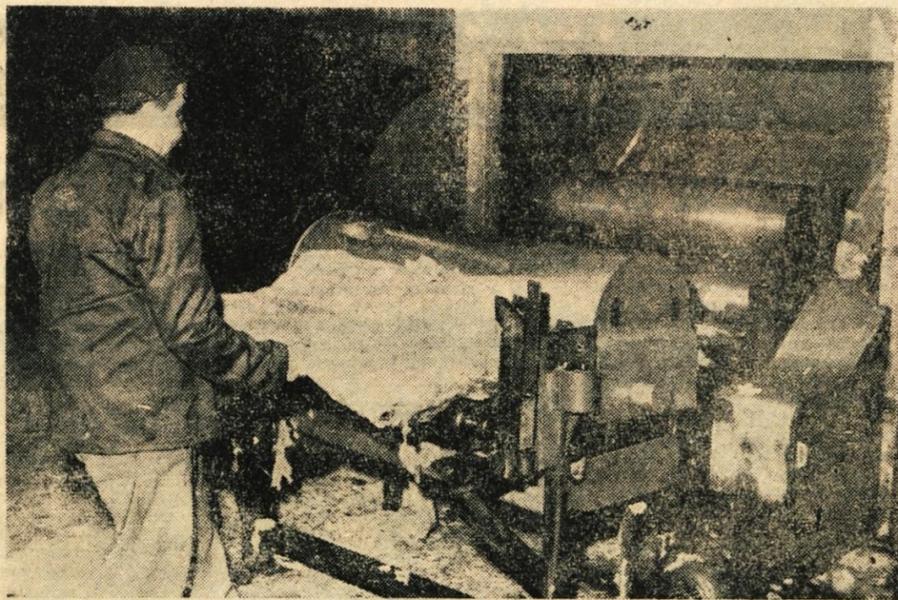
ZA LEPSO PODOBO

Zeleniki (P.) — Zunanji videz naselij napravi na tujca prvi vtis o kulturi prebivalcev nekega kraja. To še posebno velja za turistične predele. Čeprav Zeleznikov še ne moremo prištevati med zelo znane turistične kraje, pa turizem v zgornjem koncu Selske doline le ne moremo zanikati. Za ta del doline je pomemben predvsem prehodni turizem, saj točez potuje mnogo ljudi v bohinjski kot in tudi drugam. Neurejena naselja pa nedvomno turizmu v Zeleznikih in ostalih krajih prejškodujejo kakor koristijo. Zato se je Stanovanjska skupnost Zelezniki odločila, da bo olepšala Zeleznike. Odstranili bodo najrazličnejšo navlako, popravili nekatere manjše objekte, skratka — Zeleznikom bodo dali lepšo podobo.

za vse potrebe prenizka. Zato mera za vsa večja dela prispevati tudi občina. Priznati pa moram, da imamo sedaj v primerjavi s prejšnjimi leti znatno več materialnih sredstev.

In kakšni so vaši načrti za prihodnje?

»Nujno potrebno bo zgraditi vodovod in Brodeh in Gabrku in nadaljevati z deli na cestah Visoko — Kovski vrh in Log — Gabrška gora. Cesta Visoko — Kovski vrh je že delno dograjena, medtem ko bomo morali cesto Log — Gabrška gora še utrditi. Vsa ta dela smo vnesli v naš perspektivni plan. Da pa bomo vse to uresničili, bo razen sredstev potrebna tudi dobra volja, je zaključil predsednik KO Log tovariš Demšar.

Tako nastaja v Bodovljah iz kamena volna

Iz kamena — volna

Pred tremi leti je montažno podjetje Termika iz Ljubljane osnovalo v opuščeni prostorih nekdanje tovarne furnirja v Bodovljah v Poljanski dolini obrat za proizvodnjo mineralne volne. Začetek je bil dokaj skromen in povezan z mnogimi ovirami, predvsem pa s pomanjkanjem finančnih sredstev.

Prva peč za proizvodnjo mineralne volne je pričela obratovati jeseni 1958. Decembra lani je bila dograjena druga, še večja, ki je pridelala »bruhati« mineralno volno prav za občinski praznik škofješke občine. Ta peč obratuje letos nepretrgoma noč in dan. Brutoprodukt obrata je znašal lani 80 milijonov dinarjev, letos pa bo, če bo šlo vse po sreči, že 200 milijonov dinarjev. Pri tako naglem povečanju brutoprodukta pa je število zaposlenih naraslo le od 60 na 80. Delovna storilnost se je zato povečala, dvignili so se ose-

bi dohodki, obrat pa je začel ustvarjati lastne sklade.

Proizvodnja mineralne volne je precej nova stroka, zato je zanimivo, kako v obratu rešujejo vprašanje nadaljnega razvoja. Vse načrte in naprave izdelajo sami, zato imajo mladi mehaniki in ključavniki priznanj za več patentov. Razni tuji strokovnjaki, ki so obrat obiskali, so izrazili priznanje enostavnosti konstrukcij in varnosti obratovanja. Neka inozemska firma se celo zanima za nakup kompletne naprave za proizvodnjo mineralne volne. Obrat ima pripravljeno že dokumentacijo za izdelavo plošč iz mineralne volne. To postopoma realizira. Pripravljajo tudi bistvene spremembe v izdelavi vlaken. Sedaj jih delajo s posebnimi parnimi sobami. Z novimi napravami pa bodo predli vlakna s pomočjo centrifugalne sile. Tako bodo dobili tudi neprimerno boljše izdelke

v večjih količinah in z mnogo manjšimi stroški. Ko je bil obrat ustanovljen, so predvidevali, da znaša zmogljivost proizvodnih naprav približno 3 tisoč ton mineralne volne letno. Zaradi številnih izboljšav se je kapaciteta naprav dvignila na sedem tisoč ton letno, z nekaterimi manjšimi investicijami pa bi lahko proizvodnjo podvojili. Podjetje Termika namreč potrebuje za svoje delo v ladjedelništvu in gradbeništvu še nekatere specialne izdelke. Zato se pogaja z ObLO Skofja Loka, da bi dobilo še en obrat v Poljanah. Tako bi lahko obrat v Bodovljah specializirali samo za izdelavo mineralnih vlaken.

Osnovni surovini za proizvodnjo mineralnih vlaken v Bodovljah sta mešanica mineralov iz Poljanske doline in plavžna žlindra z Jesenic. Obrat je v začetku izdeloval samo nepredelano volno, ki jo pa sedaj že predelajo v blazine, filce in vrvi za izolacijo. Vse-kakor pa v obratu vsi težko pričakujejo dan, ko bodo pričeli izdelovati plošče iz mineralne volne. Izdelke iz mineralne volne oziroma mineralno volno samo lahko koristno uporabimo pri izolaciji stropov, podov, sten, pri gradnji planinskih postojank in podobno. Mineralna volna se ne praši, je lahka in negorljiva; mrčes v njej ne živi.

Na kratko še pogledimo, kako je z delavskim samoupravljanjem v tem obratu. Podjetje Termika ima namreč upravo v Ljubljani, obrat v Bodovljah in delovišča v ladjedelnicah na Reki, v Puli, Splitu in drugod. Zato imajo v podjetju Termika šest obratnih delavskih svetov. Tudi obrat v Bodovljah ima lasten obratni delavski svet, ki ima obsežna pooblastila. Razprave na sejah ODS so vedno živahne, včasih tudi ostre. To pomeni, da samoupravljanje ni samo na papirju. Za pa tega ne moremo trdit za delo sindikalne podružnice. Zato bo moral na tem področju sindikalni odbor in ves delovni kolektiv obrata bolj po-prijeti. — P.

TUDI PRI KO SZDL PODRUŽNICE

Skofja Loka (P.) — Krajevne organizacije SZDL se v škofje-loški občini skoraj povsod teritorialno ujemajo s področji krajevnih odborov. Le za dva primera v Selski dolini to ne velja. Lokalni problemi pa so pri istem krajevnem odboru popolnoma različni. To je razumljivo že zato, ker je na primer sedež krajevnega odbora v dolini, medtem ko so nekatera naselja tudi več kakor eno uro hoda oddaljena od tod. Zato bi bilo v takih primerih najmojše treba formirati podružnice pri KO SZDL. Te probleme bo potrebno rešiti predvsem tam, kjer je zaradi teritorialne razsežnosti ohranjeno komunalno in politično delo. Občinski odbor SZDL v Skofji Loki se je v zvezi z omenjeno reorganizacijo že posvetoval s krajevnimi organizacijami. Te se z reorganizacijo strinjajo, predvsem se zato, ker menijo, da bodo na ta način lahko pritegnili v neposredno upravljanje večje število državljanov tudi v oddaljenih krajih. Na KO SZDL določajo razna denarna sredstva za vsake poti in za druge komunalne potrebe. V naslednjih letih pa pričakujejo krajevni odbori še več sredstev iz raznih občinskih taks, kar bo imelo velik vpliv na razpoloženo prebivalcev na vasi. Tako bodo lahko podružnice SZDL v hribovskih krajih odigrale razen politične tudi pomembno gospodarsko vlogo.

NA VRSTI SO SELČANI

Iz leta v leto se Ljudska knjižnica v Skofji Loki prizadeva razširiti svoj krog bralcev in poživiti knjižničarstvo v vsaj občini. Sedaj ima potujočo knjižnico v Soduju in v Javorjih, pripravila pa potujočo knjižnico v Selcih in še eno v Poljanski dolini. Ze več let deluje podružnica na Trati, v narču pa sta še ostali podružnici v Poljanah in Zeleznikih. Rekordni obisk je v letošnjem letu zabeležila čitalnica Ljudske knjižnice v Skofji Loki. Poleti je bila preurejena Plominška knjižnica, ki bo zopet pričela z delom 2. oktobra. Ta dan bo stopil v veljavo tudi nov zimski urnik poslovanja. Medtem ko je bila poleti Ljudska knjižnica skupno s Plominško odprta samo 11 ur tedensko, bo v zimskem času odprta 23 ur.

Neurejena okolica blokov

Vtis lepih, novih blokov na Trati in v Skofji Loki takoj zbledi, če si približe ogledamo njihovo okolico. Pred nekaterimi bloki raste trava in razni odpadki ter kupi zemlje kvarijo podobo novih blokov. Značilno za novodošle stanovalce je, da se po vselitvi kaj malo brigajo za ureditev okolice bloka. Nekateri hišni sveti se sicer prizadevajo pri urejanju hišnega reda in vsega ostalega, manj pozornosti pa posvečajo urejanju okolice. Nekje je pred stavbo lepo urejeno igrišče, drugje pa so kupi neanage in odpadkov. Zato bi bilo prav, da bi se vsaj enkrat v mesecu sestali predsedniki hišnih svetov in se zmenili za enotno ureditev okolice blokov.

Tako se ne bi dogajalo, da hišni sveti v svoji iznajdljivosti samovoljno zgradijo pred blokom otroško igrišče ali celo goveje. Prav tako imajo otroci svoje igrišče, vendar bi se morali pred tem pomisliti z ostalimi hišnimi sveti, ki bi lahko prispevali denar za eno samo dobro urejeno igrišče. Ker bodo kmalu dograjeni še novi bloki v bližini sedanjih, bi moral biti nekdo širši posvetovalni organ združenih hišnih svetov; ta bi vsključeval interese in potrebe stanujočih. Se prav posebno naj bi se ta organ ukvarjal z zunanjo ureditvijo blokov, saj je sedanje stanje prav sramotno in nekulturno.

Posvetovalni organ bi reševal še vrsto drugih problemov, na primer urejene odnose med stanovalci. Tako se često zgodi, da neka stranka preglasno odpre radio in moti stanovalce celo v sosednjem bloku. Nekateri spet brezobzirno otresajo preproge, ne oziraje se na to, da se praši k sosedu. Drugje so spet stranke sprte in zato stopnice niso počiščene.

Posvetovalni organ bi imel prav gotovo polne roke dela. Hišni sveti pogosto niso kos vsem problemom, tak posvetovalni organ pa bi prav gotovo močno koristil. Predvsem bi moral vzbuditi ljudem smisel za estetsko ureditev stanovanjske okolice in dati pobudo za zgraditev velikega skupnega otroškega igrišča.

Precej spornih stvari bi se dalo lažje urediti, če bi bilo med stanovalci več obzirnosti in razumevanja. Nekateri še vedno ne razumejo, da se je treba v novem okolju na marsikaj privaditi; zlasti pa na to, da niso sami v stavbi. — V. R.

Radovljjska KOMUNA

Zelo ugodni obračuni

Menda je za radovljjski turizem najbolj značilno to, da so v skupnem številu nočitev izredno močno udeležene nočitve v privatnih sobah. Letošnja sezona so na primer zabeležili vsega skupaj 30 tisoč 600 nočitev, od teh kar 20 tisoč v privatnih sobah. To je vsekar do zasluha radovljjskega Turističnega društva, ki mu je z dobro organizacijo recepcijske službe in z zainteresirano domačinov uspelo močno povečati prenočitvene zmogljivosti. Medtem ko se kapacitete radovljjskih gostinskih obratov niso povečale, se v zadnjih nekaj letih ukvarja z oddajanjem

sob turistom skoraj 100 radovljjskih gospodinjstev, ki imajo skupaj 450 ležišč.

V primerjavi z lansko sezono se je letos število nočitev povečalo za 11 odstotkov. Med stanimi gosti je bilo največ Srbov, ki so imeli preteklo poletno sezono v Radovljici 7 tisoč nočitev. Sledijo jim Hrvatje in Slovenci s 3.500 in 3.400 nočitvami. Tudi inozemski turizem je letos v Radovljici močno porasel: od 2.590 v lanskem sezoni na 4.000 nočitev v letošnji poletni sezoni. Največ je bilo avstrijskih in nemških turistov, sledijo pa jim turisti iz Italije,

Svice, Nizozemske in celo iz ZDA in ZAR. Nesporno je, da bi se inozemski turizem v Radovljici zares močno razvil, če bi imeli za to potrebne pogoje. Sedaj pa jim manjkajo potrebni gostinski obrati. Dobrašen del prostorov v edini hotelu, v Grajskem dvoru, se vedno služi za privatna stanovanja. Če bi končno le prišlo do predvidene adaptacije tega hotela, za katero so že izdelani načrti, bi hotel lahko sprejel naenkrat 100 gostov in bi se radovljjski turistični delavci lahko potegovali tudi za zahtevnejše inozemske goste.

Razen hotela Grajski dvor je v Radovljici še več pomanjkljivosti, ki niso v prid razvoju turizma, vendar jih bomo omenili ob drugi priložnosti. — M. S.

TUDI LETOS VEČERNA POLITIČNA SOLA

Radovljica (M. S.) — Večerno politično šolo bo letošnje šolsko leto na Bledu in v Radovljici obiskovalo 25 slušateljev. Prijavilo se jih je sicer skoraj še enkrat več, vendar so mnogi zadržani na drugih mestih. Za šolanje v politični šoli so se prijavi predvsem mladi funkcionarji, ki delajo v samoupravnih organih in v političnih organizacijah. Pouk se bo pričel okoli 15. oktobra.

POČITNIŠKI DOM

Dobrava (M. S.) — Velik dom na Dobravi, ki ga je začela graditi Kmetijska zadruga Dobrava, ki ji je bil sedež pred zaključkom gradnje prenesen v Podnart, je pred tremi leti vzel v najem ObLO Ljubljana — Šiška. Omenjeni ljudski odbor je dom dogradil in ga tako usposobil za letovanje otrok s svojega območja. V eni izmeni lahko letuje tu kar 150 otrok. Letos so v sobah namestili tudi peči, tako da bodo pozimi tam lahko prebivali udeleženci smučarskih tečajev.

SANACIJA BLEJSKEGA JEZERA

Bled (F. S.) — Priprave del za sanacijo blejskega jezera so zaključene, zato bodo še do zime skušali položiti deli za dovod vode iz Radovne. V ta namen je že izdelanih 2000 m cevi iz prednapetega betona. Verjetno bo sveža voda pritekla v jezero že do prihodnje glavne turistične sezone. Za vodstvo in Nadzor teh del je Mestni odbor Bled imenoval poseben gradbeni odbor.

Tovarna znižala cene

Podnart (C. R.) — Na zadnjem zasedanju delavskega sveta Kemične tovarne Podnart so govorili o možnostih povečanja razvoja in o povenitvi galvanotehničnih proizvodov. Po vsestranski analizi poslovanja v letošnjem letu so člani delavskega sveta ugotovili, da se je produktivnost povečala, prav tako pa tudi promet. Rezultat novih gospodarskih instrumentov je tudi v tej tovarni omogočil povečanje dohodka, kar omogoča znižanje prodajnih cen nekaterim proizvodom. Delavski svet je sklenil, da je treba znižati cene s 1. oktobrom tega leta osnovnim kemikalijam za galvanike od 8 do 14 odstotkov, kemikalijam za razmaščevanje od 10 do 34 odstotkov, za bakrenje od 11 do 15 odstotkov, za niklanje od 3 do 19 odstotkov, za cinkanje od 7 do 10 odstotkov, za kadmiranje od 14 do 17 odstotkov, za srebrjenje od 22 do 25 odstotkov in za bruniranje 16 odstotkov. Znižanje cen bo vplivalo na znižanje celotnega dohodka

približno za 10 odstotkov in znižanje čistega dohodka podjetja za okrog 20 odstotkov. Kljub temu je delavski svet menil, da se morajo s cenami čim bolj približati svetovnim cenam.

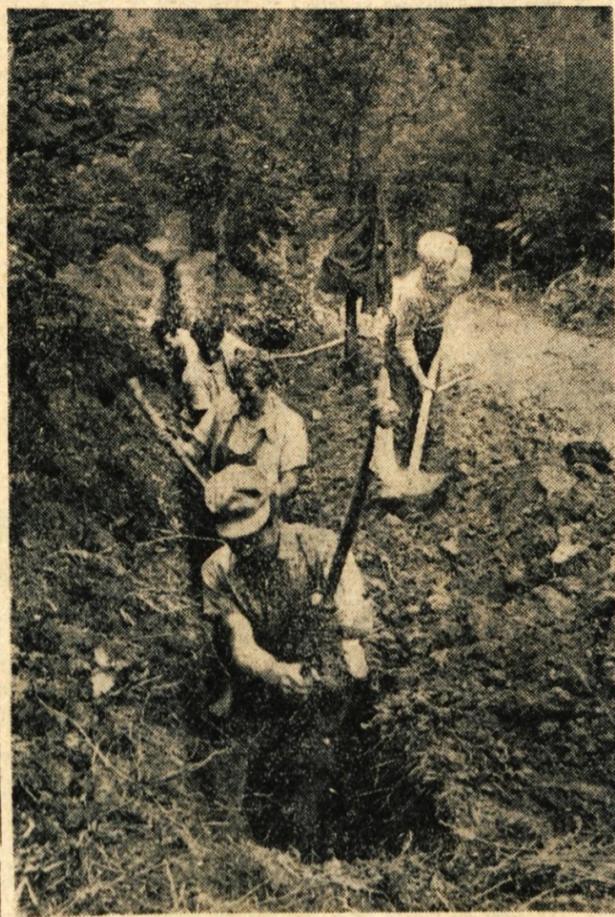
Med drugim so ugotovili, da so dosegli plan prodaje za 9 mesecev tega leta 101%. Potrdili so plan proizvodnje za prihodnje leto, ob zaključku pa razpravljali o pripravah za izdelavo pravilnikov o delitvi dohodka in sprejeli osnovne smernice.

USTANOVITEV SMUČARSKEGA KLUBA JELOVICA

Kropa (E. G.) — Pred dnevi je bil v Kropi sestanek, na katerem je znani smučarski tekmovalac Matevž Kordež objavil ustanovitev novega smučarskega kluba Jelovica.

Pri telovadnem društvu v Kropi so imeli že pred desetimi leti smučarsko sekcijo, ki je bila zlasti v tekih in skokih ena naših najmočnejših. Naj samo spomnim na moško štafeto, ki je bila državni prvak, na družino tekačev Kordež, ki so več let osvajali najvišje naslove in na močno takalno ekipo, v kateri so tekmovali Finžgar, Gašperšič, Skriba, Petrač in drugi.

Novi klub bo pomenil oživitve kropskega smučarstva, obenem pa se bodo v njem združili smučarji Kropa, Kamne gorice, Dobrave, Podnarta in drugih okolišnih vasi, to pa zagotavlja množičnost in kvaliteto.

Prejšnjo nedeljo so se pri prostovoljnem delu za napeljavo vodovoda na Prezrenjah zbrali domala vsi vaščani. Mi smo hodili tod mimo dopoldne, zato smo pri delu našli le manjšo skupino domačinov, ki pa nas je vseeno lahko utrdila v prepričanju, da se pri delu navdušeno zbira staro in mlado.

O IDEOLOŠKEM DELU

Skofja Loka (P.) — Včeraj je bila v Skofji Loki seja ideološke komisije Občinskega komiteja LMS. Na seji je komisija obravnavala vprašanje ideološko-političnega dela v sezoni 1961-62. Razpravljali so tudi o pripravah na letno konferenco.

JAVNA RAZSVETLJAVNA

Gorenja vas (P.) — V nekdanjem občinskem središču, v Gornji vasi v Poljanski dolini, so pričeli urejati javno razsvetljavo. Postavili so že drogove in končali z nekaterimi drugimi deli. Kakor pa kaže, bo nadaljnje delo bolj ali manj hromilo pomanjkanje sredstev.

O TOPOGRAFIJI NOB

Skofja Loka (P.) — Ta teden je bila v Skofji Loki seja komisije za geodetsko dejavnost pri Občinskem odboru ZB. Na njej so razpravljali o izdelavi topografije za Selsko dolino. Imenovali so tudi koordinacijski odbor, ki bo določil popisovalce oziroma vodil vse ostalo delo. Sklenili so, da bodo vsaj v glavnem zbrali vse topografije v dveh mesecih.

Jeseniški KOVINAR

Igrišča so vedno pripravljena

Na zadnji skupščini SD Jesenice, ki je bila sicer minulo zimo, so med drugim sklenili ustanoviti upravo športnih igrišč in naprav kot zavod s samostojnim finanšnjem in z organi družbenega samoupravljanja. O tem predlogu je sklepal tudi občinski ljudski odbor in od 1. maja letos Zavod tudi že posluje. Toliko za uvod, zakaj izkušnje so zanimivejšje in zato več o njih.

Najvažnejša ugotovitev je, da je skrb za gospodarska vprašanja prešla z vodstev klubov in uprave SD v celoti na Zavod. S tem so se športni delavci posameznih klubov dejansko osvobodili skrbi za vzdrževanje igrišč, novogradnje in podobno. Športno društvo Jesenice sodi med močnejša društva pri nas. Klubi so imeli lani 474 lastnih prireditelj, sodelovali so pri organizaciji devetnajstih množičnih tekmovanj delovnih kolektivov in mladinskih organizacij. Hkrati ima to društvo obsežne športne naprave, kot so najrazličnejša igrišča z umetnim drsališčem, smučarski dom in vzpenjače v Črnem vrhu, novo kopalnico ter nekatere gospodarske dejavnosti, ledarno, delavnico smučarske kovinske galanterije in podobno. Letošnji načrt Zavoda predvideva nekaj nad 40 milijonov dinarjev prometa.

Tak obseg športnih in gospodarskih naprav na terja organizirano in redno vzdrževanje. Kolektiv Zavoda ne skrbi le za to, marveč tudi za pripravo igrišč za treninge in tekmovanja, za rediteljsko in blaginjsko službo in podobno. Praktično je sedaj dovolj, da ta ali oni klub dan pred tekmovanjem sporoči upravi šport-

nih igrišč, da bo rabil za trening ali tekmovanje to in to igrišče. To je tudi v glavnem vsa gospodarska skrb Zavoda. Igrišča je vedno ob določeni uri pripravljeno. Koristnost takega načina upravljanja s športnimi napravami se

kaže tudi v drugih primerih. Zlato an Črnem vrhu so pred dnevi obnovili in jo pripravili za sezono, medtem ko je bilo v praksi doslej, da so jo popravljali vedno takrat, ko bi morala že obratovati za smučarje. — Jože Podobnik

Ideološko izpopolnjevanje

Komisija za idejno-vzgojno delo pri Občinskem odboru SZDL na Jesenicah je dala med drugim tudi osnovnim šolam napotke za idejno vzgojno v tem in prihodnjem letu. Med najbolj aktivnimi pri sestavi svojega programa so bili vsekakor vzgojitelji na osnovni šoli na Dovjem. Sklenili so, da bodo na štiridnevni študijsko-debatni sestanki obravnavali napotila in predpise o ideološko-politični vzgoji in izobraževanju, o družbenem upravljanju v šolstvu, šolskih in razrednih skupnostih, svobodnih aktivnostih in povezanosti šole z okoljem ter o ideološko političnem izpopolnjevanju prosvetnega kadra. Zaradi ažurnosti v notranji in zunanji politiki, gospodarskem in kulturnem življenju bodo govorili v obliki povzetka iz »Dela«, »Naših

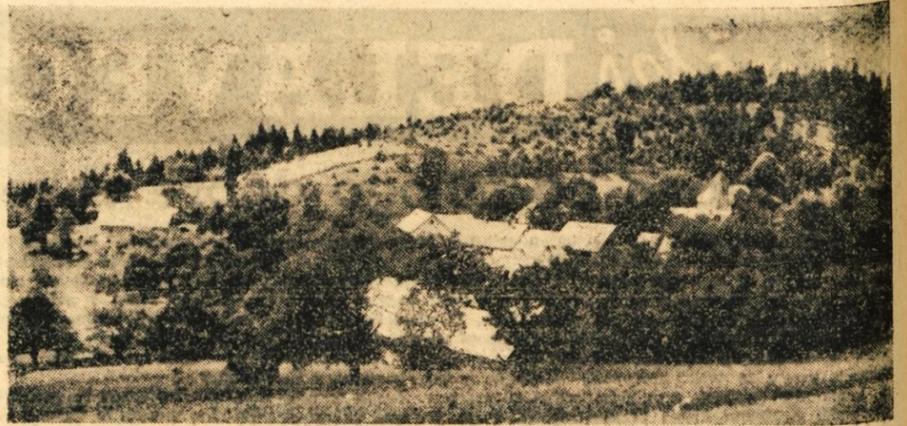
razgledov« in »Naše sodobnosti«. Za ideološko izpopolnjevanje bodo predelali knjige: Sociologija (Goričar), Razvoj slovenskega narodnostnega vprašanja (Kardelj), Uvod v splošno sociologijo (Mandič), Družbena pogodba (Rousseau), Oris zgodovine političnih teorij (Goričar), Umetnost med NOB itd. Za člane šolskih odborov pa bodo priredili predavanja o šolskih odborih, o splošnem zakonu o šolstvu, o zakonu o csn. šoli itd. — Branko Blenkuš

Dragi obrtniki

JESENICE (M. Z.) — Da je bila ustanovitev servisa za vzdrževanje stanovanjskih zgradb pri stanovanjski skupnosti Sava na Jesenicah potrebna, so pokazali zadnji meseci. Naročila za popravila in obnovitev zgradb stalno naraščajo. Usluge pa so zaradi olajšav, ki jih imajo stanovanjske skupnosti precej nižje, čeprav se mora servis boriti z velikimi težavami, ker nima stalno zaposlenih delavcev in obrtnikov. Pravi ti honorarni sodelavci pri servisu pa postavljajo včasih nemogoče zahteve. Ker je obrtnikov premalo, se mora servis nujno predrediti zahtevam prav teh ljudi in tako so usluge seveda precej dražje.

Omenimo naj samo dejstvo, da se kleparji, pleskarji in še nekateri drugi obrtniški delavci sploh ne zgovarjajo, če vidijo, da bodo pri delu zaslužili manj kot 300 dinarjev na uro.

Če servis ne bi imel olajšav pri dajatvah, ne bi mogel delati ceneje kot privatni obrtniki.

V Gozdu bo jutri spominska sve anost ob 17-letnici požiga vasi

Tržiški VESTNIK

BUNKER PRI BUNKERJU

Precej visoko — med Golnikom in Križanj — leži majhna vasica — Gozd. Naselje je bilo med NOB do tal požgano in po osvoboditvi obnovljeno. V spomin na tiste hude dni, to je na 7. oktober 1941, se prebivalci že dlje pripravljajo na svečanost, ki bo jutri, 8. oktobra, dopoldne.

V Gozdu so se že 1941. leta zbirali prvi aktivisti. Skozi Gozd je

peljala kurirska pot (zveza med Koroško, Stajersko in Primorsko). V tem majhnem naselju desetih hiš je bil partizanski obveščevalni center. Največ pa se je v Gozdu in njegovi bližnji okolici zadrževal Kokrski odred. Nad vasjo so bili tudi številni partizanski bunkerji, in sicer bunker SKOJ, bunker gospodarske komisije in bunker, v katerem je bila čevljarstva delavnica.

Za okupatorja je postajal Gozd vse nevarnejši, zato se je lotil vandalskega podviga. Majhne, skromne, a vendar prijetne domove je požgal, medtem ko je že nekaj mesecev prej uničil domačijo pri Primcu, kjer so bili vsi domači v partizanih. Tudi v teh najtežjih dneh za prebivalce Gozda sta bila na tem območju I. bataljon Kokrškega odreda, s komandirjem Francem Ribnikarjem-Lenartom in II. bataljon Kokrškega odreda, s komandantom Slavkom Dobretom-Karlom. V boju z okupatorjem pa je padel tudi Karlo, ki se ga bodo na jutrišnji proslavi, kot tudi vseh ostalih žrtev NOB, vsi udeleženci in preživeli borci s ponosom spomnili.

B. Fajon

Treba je zagotoviti prostore

Kulturnoprosvetni dom v Lešah je že dotrajan in že nekaj let ni primeren za kakršnekoli prireditve. V tem kraju ni gospodarskih organizacij, ki bi Lešanom lahko pomagale pri ureditvi doma, čeprav so domači pripravljeni pomagati s prostovoljnimi delom in zbiranjem lesa. S preureditvijo pa bi dobili vsaj kolikor toliko primerno dvorano za vse kulturne potrebe in še dva manjša prostora, v katerih bi se lahko odvijalo družbeno-politično delo vseh organizacij. Za ta dela je tamkajšnji KO SZDL skupno s Prosvetnim društvom Dobriča izdelal tudi predračun — preureditev bi zahtevala nekaj manj kot 2 milijona 800.000 dinarjev.

Podoben problem zaradi prostorov, kot je v Lešah, je tudi v Kovorju. Za preureditev kulturnoprosvetnega doma bi bilo potrebno dva milijona dinarjev.

Za Tržič velja, da je prav pomanjkanje prostorov že nekaj let precejšnja ovira za živahnejšo dejavnost na kateremkoli področju dela. Prav zaradi tega bi bilo potrebno preurediti Sinskialno dvorano v Tržiču, za kar bi bilo v danem položaju potrebnih še najmanj okoli dva milijona dinarjev sredstev, stanje v Tržiču pa bi bilo tako globokega prostora lahko v najkrajšem času vsaj delno rešeno.

Z ukinitvijo Tržiškega vestnika je na območju tržiškega komunega nastala vrzel tudi zaradi pravočasne obveščanja občanov o raznih dogodkih z njihovega območja. Zaradi tega je že junija letos plenum ObO SZDL sprejel sklep, da bi za potrebe Tržičanov postavili lokalno radijsko postajo. Za ureditve te zamisli bi bilo potrebnih tri in pol milijona dinarjev.

Razen tega pomanjkanja prostorov hromi aktivnost vseh družbenih in društvenih organizacij v Lomu, Podlublju, Sebnjah, Semičnem, na Brezjah, v Jelendolu in drugod. Problem je tudi, kako urediti prostore vsaj tam, kjer so.

Tudi za opremo ni sredstev, kar je sprito tega, da so v gradnji veliki objekti (zdravstveni dom in šola, medtem ko je kopalnice že dograjeno), razumljivo. Kljub temu pa bi bilo nujno treba rešiti tudi probleme družbene dejavnosti. O vsem tem je razpravljal v sredo plenum ObO SZDL, ki je sprejel tudi predlog posebne komisije, kako naj bi potekalo občinsko posojilo, s katerim bi lahko v najkrajšem času rešili problem prostorov. Ponekod so že sedaj za to akcijo navede zainteresirani in so nekateri KO SZDL imenovali tudi že člane komisij, ki bodo pobirali posojilo občanov. Kakšen bo rezultat te akcije, se zanimajo že tudi v nekaterih drugih komunah, kjer so zaradi sredstev v enako težavnem položaju kot v Tržiču.

Z vpisom posojila bodo začele komisije 15. oktobra, zaključile pa s prvim novembrom. Občani bodo začeli z vplačili po 1. novembru, in sicer bodo svojo obvezno lahko vplačali v štirih obrokih. Rezultat vplačila bo torej znan februarja 1962. Najmanjša obveznica bo 500 dinarjev. — Posojilo je prostovoljno in brezobrestno, vrnjeno pa bo v štirih letih (vsako leto bo ena četrtina posojila vrnjena, izžrebane obveznice pa bodo tudi nagrajene). Če se bodo te akcije lotili res vsi občani, bo na ta način lahko zbranih vsaj 10, če ne 15 milijonov dinarjev. Problem prostorov bi bil vsaj v glavnem s temi sredstvi že prihodnje leto rešen. Vsekakor pa bi bilo to v zadovoljstvo vseh občanov, ki so željni klubskega življenja, izobraževanja in seveda kulturnoprosvetnih prireditelj. — F. Fajon

SPORED SPOMINSKE SVEČANOSTI V GOZDU
Odbor ZB NOV Križe je v sodelovanju s prebivalci Gozda pripravil za nedeljo, 8. oktobra, ob 17-letnici požiga vasi naslednje:
ob 10. uri odkrije spominske plošče v Gozdu, ob 10.30 izročitev televizijskega sprejemnika vaščanom in otvoritev klubskih prostorov, za tem pa bo prosta zabava

TRŽICANI REPUBLIŠKI PRVAKI
V pisarni AMD Tržič smo pred dnevi zvedeli, da je naslov ekipnega republiškega prvaka v cestno hitrostnih dirkah za leto 1961 letos v Tržiču. Tržičani so osvojili na treh dirkah (v Velenju, Kamniku in Novi Gorici), 16,5 točke, medtem ko je Ljubljana druga s petimi točkami. Za AMD Tržič so zbrali točke v kategoriji do 50 cm Leon Teran s tretjim in Ivan Primožič s petim mestom v končni razvrstitvi. V kategoriji do 125 kub. centimetrov je bil Viljem Romih četrti, Stanko Stopančič pa peti; v kategoriji do 250 cm in nad 250 cm je bil Edo Čuden obkralj drugi, medtem ko sta v kategoriji prikolic Mirko Hraš in Ivan Rendulič osvojila prvo mesto. — B. F.

Mladinska politična šola

Tržič (n. n.) — Na redni seji sekretariata ObK LMS, ki je bila predtelo sredo, so razpravljali o idejno-vzgojnem delu mladine za

leto 1961/62. Največ so razpravljali o mladinski politični šoli, ki bo začela s predavanji še ta mesec. Predvideli so, da naj bi ta šola trajala 70 do 80 ur in okoli določiti tudi spored tem, ki naj bi jih zajemala predavanja. — Osnovne teme predavanj bodo marksizem in družba, ekonomski in družbeni proces v sodobnem svetu (beograjska konferenca), socialistična Jugoslavija, Jugoslavija in njena vloga v mednarodnih odnosih, mladina in problemi naših dni in podobno. Čeprav je zaradi predavateljev še nekaj pomanjkanj, je jasno, da bodo morala biti ta predavanja za mlade mlade slušatelje posebej prikrizna, medtem ko naj bi mladinci, ki so že poslušali podobna predavanja letos obiskovali večerno politično šolo.

V soboto in nedeljo OKRAJNO KEGLJASKO PRVENSTVO
Kranj, 7. oktobra (L. S.) — Na kegljišču Triglava bo danes in jutri gorenjsko ekipno in posredno prvenstvo Gorenjskega okraja, mladinke in starejše članice. To tekmovanje bo hkrati izbirno za cestavo okrajne reprezentance za Revijo kegljačev, ki bo v počastitev 29. novembra.

Kranjski GLAS

Mesečni proizvodni sestanki

IZBOLJSATI KOORDINACIJO EKONOMSKIH ENOT, OKREPITI VARČEVANJE, HITREJE OBRAČATI OBRATNA SREDSTVA, SKRAJŠATI DELOVNI ČAS SO SKLEPI PRVEGA PROIZVODNEGA SESTANKA

Na prvem proizvodnem sestanku v četrtku, ki se ga je udeležilo preko sto vodilnih ljudi tovarne Iskra, je šef računovodstva Vlado Sodin na kratko analiziral poslovanje in ugotovil, da so materialni in režijski stroški previsoki in da bo treba po posameznih oddelkih analizirati vzroke, ki te stroške zvišujejo. Tudi gibanje obratnih sredstev je prepoznano. Nujno bo treba najti pota in načine, ki bodo te težave omilili. Šef sektorjev in oddelkov pa naj v sklopu delavskih svetov ekonomskih enot storijo vse, da se položaj uravnovesi. Gospodarsko-tehnični sektor je bil prav zato okrepljen z novo delovno silo, ki je prišla iz proizvodnje in ki delo v tovarni dobro pozna. Ta oddelk bo skrbel za pravočasno naročanje materiala in zasledoval plan proizvodnje.

V debati je šef proizvodnje ing. Alojz Grčar obravnaval previsoko postavljen plan za letošnje leto. Zaradi pomanjkanja strojnih zmogljivosti in nezadostnih finančnih sredstev je doseženo le 2/3 plana namesto 3/4. Vrednost proizvodnje za leto 1962 znaša preko trinajst milijard, kar je povsem realno. Zaradi pocenitve artiklov je nujno, da se upošteva uporaba plastičnih mas. Konstruktorji in tehnologi so poklicani, da računajo z novitetami in da se zavzamejo tudi za pocenitev posameznih proizvodov. Domača in tuja konkurencija silita proizvajalca, da o cenah čimveč razmišlja.

Zaradi prevelikih zalog materiala in nedovršene proizvodnje so bile obresti zelo visoke. Lastna cena artiklov zaradi dviganja stroškov narašča. Pozna pa se tudi na osebnih dohodkih, je dejal šef nabave Mirko Križnar. Prensajmo skrb posvečajo tudi posamezniku in njegovemu znanju. Ljudje so radi tega užajeni

in bežijo iz oddelka v oddelku. Kar se tiče poskusne proizvodnje pa trdim, da je postopek predolg in zato tudi predrag — je menil tehnični šef ing. Stane Fon. Ob prehodu na novi gospodarski sistem, imajo le ekonomisti obojni pravo vrednost, je dejal tov. Boris Kryštutek Delati bo treba z računice v roki. Opustiti bo treba vse, kar se ne imenuje industrijska proizvodnja! Majhne serije in delno obrtniški način proizvodnje ne vodita k racionalnemu gospodarjenju. Bolj smelo bo treba začeti s kooperacijo z drugimi podjetji. Organizacijsko bomo morali misliti na skrajšanje delovnega časa, da bomo v manj urah proizvedli enake količine ali celo več. S tem v zvezi se tudi

Iz vsebine VESTNIKA

OBLO KRANJ
Kranj — V četrtku je izšla 8. številka Vestnika ObLO Kranj. Na 52 straneh priobčuje zanimive podatke o delu ljudskega odbora in njegovih svetov v drugem polletju letos. Najbolj zanimivi podatki so priobčeni kar na 12 straneh, in sicer govorijo o družbeni prehrani v Kranju, o prehrani in varstvu otrok, kakor tudi o družbeni prehrani in o njenih perspektivah. Zanimive podatke priobčuje tudi s področja blagovnega prometa, gostinstva in turizma, kmetijstva, gozdarstva in industrije.

dohodki ne smejo znižati in prav zaradi tega moramo v kratkem času odpraviti lagodnost in neodgovornost, za kar še vedno najdemo opravilce. Komisija za racionalizacijo ne zasluži priznanja, ker je razne predloge preveč zavlačevala. Tudi odnosi med ljudmi niso najboljši. Podrejeni namreč še vedno preradi molčijo. Sprostiti je treba iniciativno posameznikov. V prosti debati je bilo opaziti, da se ljudje (čeprav na vidnih mestih) še vedno niso otresli odmiškanja od ostrih debat. Taki razgovori so potrebni povsod, ne samo v Iskr!

JESENICE (M. Z.) — V stanovanjski skupnosti na Plavžu so izvolili poseben odbor, ki skrbi za urejanje naselja Plavž. Te dni so že začeli stanovalci s prostovoljnimi delom pomagati urejati zelenice okrog novih stanovanjskih blokov in stolpnice. Nasadili bodo tudi drevesa in asfaltirali vse ceste. Vsa dela bodo veljala okoli 6 milijonov dinarjev in bodo gotova do 29. novembra, do Dneva republike

Jutranja toaleta

Kopanje je enostavna stvar; prav tako tudi toaleta. Toda, če hočete biti lepi in v redu od glave do pete, se morate navaditi na nekaj, čemur pravimo vsakdanja toaleta. Navadno se kopljemo enkrat v tednu, morali pa bi se najmanj dvakrat. Nekateri celo priporočajo vsak dan, vendar to kožo preveč izsuši. Naj bo kakor koli že, nikdar se po kopanju ne zadovoljite samo s tem, da si porožete nohte na nogah; žrtvuajte še nekaj minut več, kar bo samo koristilo vaši lepoti.

Pri kopanju uporabljajte trdo ščetko z dolgim ročajem. Ne skoparite pri dobrem toaletnem milu. Že čez nekaj časa bodo z vaše kože izginili vsi mozolji in hrapavost. Pričnite se ščetkati pri nogah, posebno pozornost posvetite nohtom in prstom med prsti. Nato drgnite telo s ščetko navzgor proti ramenom. Vendar uporabljajte za vrat in lice mehkejšo ščetko. V krogih si lahko pritiskajoč zadržnete podbradek, čelo, nos in lica, nikakor pa se ne dotikajte kože okoli oči. Roke ščetkajte posebno dobro ob nohtih, da se zmežča podnohtnica.

Žabji kraki

Na črni tabli, ki visi pred prodajalno »RIBA« Delikatosa v Kranju, večkrat piše, da prodajajo žabje krake. Žabe so specialiteta, zato jih marsikdo ne zna pripraviti. To belo meso je lahko prebavljivo in primerno tudi za bolnika. Dajemo vam nekaj receptov za pripravo žabjih krakov.

Ocvrti žabji kraki se pripravijo kakor vsako drugo belo meso.

Žabji zrezki: Eno naribano žemljo ali 10 dekagramov belega kruha namočimo v mleku in dobro iztisnemo. Žabje meso odstranimo od koščic, ga dobro sesekljamo, primešamo kruhu, dodamo eno jajce, malo soli, nastrgane limonine lupinice in po okusu dišave. Če je mešanica prerodka jo zgostimo z drobtinicami. Iz te zmesi napravimo ploščate zrezke in jih spečemo na masti.

Žabja obara: V dveh žlicah presnega masla sprazimo drobno sesekljan peteršilj in dve žlici moke. Ko malo zarumeni, dodamo žabje krake in dobro premešamo. Nato dodamo dva na kocke zrezana krompirja, majaron, poper in limonino lupinico. Ko je kuhano, okisamo z limoninim sokom.

Nato si s toplo vodo sperite milo. Če ste posebno pogumni, se na koncu tuširajte še z mrzlo vodo, kar zelo pospeši krvi obtok, zapira kožne pore, krepi kožo in vam daje svež in zdrav videz.

Če je vaša koža hrapava, si jo enkrat na teden po kopanju, še preden ste se osušili, premažite s kakšnim redkim oljem, mogoče z mandeljevim. Vtrite si olje v kožo z blago masažo. Nato se operite z vročo vodo in otrite z grobo brisačo.

Ko so noge še vlažne, si jih zmasirajte z mastno kremo ali mandeljevim oljem in rahlo napudrajte.

Roke so ogledalo vsakega človeka, zato naj bodo vedno skrbno očiščene. Nohti naj bodo kratki, njihova oblika lepo jajčasta. Raje premislite, preden se odločite za rdeč lak, bolj primeren je brezbarvni.

Dva prikupna jesenska modela

Mali nasveti

KAKO SHRANIMO LIMONINO LUPINO

— Na limonovih lupinah močno zdrgnemo sladkorne kocke. Porumeneli sladkor hranimo v dobro zaprtem kozarcu v hladnem, suhem prostoru.

— Limonino lupino tanko obrežemo in drobno sesekljamo. Pripravimo si manjši kozarec s širokim vratom, v katerega nalagamo v plasteh sesekljano lupino in sladkor. Zadnja plast je sladkor. Kozarec nato zapremo.

— Tanko obrezano limonino lupino lahko posušimo in jo uporabimo kot dodatek k slanim jedem, predvsem mesnim.

— Posoda, v kateri kuhamo čaj, sčasoma porjavi in se ne da pomiti, niti s peskom zribati, če pa v njej prevremo dobro osoljeno vodo, bo sol odvzela posodi barvo, ki jo je pustil čaj. Tudi skodelice, ki so postale motne od čaja, zribamo s soljo in jih potem dobro zmijemo s toplo vodo.

— Vogale preprog zavrnamo, če jih ponoči obložimo z mokrimi krpami. Zjutraj bodo zavrznani.

— Če bomo pri likanju osmodili perilo, namočimo osmojeno mesto v vroči raztopini sode in boraksa. Če kos ni prežgan, bo rjava barva kmalu izginila.

— Če si še niste omislile ščipalk za perilo iz plastične mase in uporabljate še lesene; nove ščipalke pa namočite pred uporabo v vročo vodo, da ne bodo puščale madežev. Prav tako operite večsih tudi stare ščipalke.

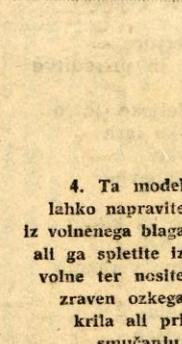

ZA PRVE HLADNE DNI
1. Uporabite raznobarvne ostanke volne in spletite plet. Ob rob prišijte rese. Lahko ga napravite tudi iz toplega volnčnega blaga.

2. Toplo volneno jopico okrasite z ročnim delom in obročki ter jo nosite k ravnemu krilu.

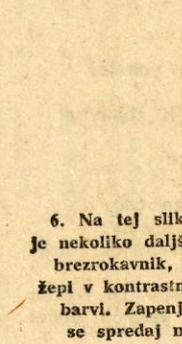
3. Najbrž vam bo všeč ta športna bluza. Praktična je in enostavna.

4. Ta model lahko napravite iz volnčnega blaga ali ga spletite iz volne ter nosite zraven ozkega krila ali pri smučanju.

5. Iz ostankov progastega žameta si lahko napravite tople brezrokavnik.

6. Na tej silki je nekoliko daljši brezrokavnik, z žepi v kontrastni barvi. Zapenja se spredaj na zadrgo.

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05., 6., 7., 8., 10., 13., 15., 22., 23., 24. ter radijski dnevnik ob 19.30. uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 8., 9., 13., 15., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri.

SOBOTA - 7. oktobra

- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni produkciji
- 8.30 Plesni zvoki
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Serenada za godalni orkester
- 10.15 Ali vam ugaja
- 11.00 Melodije za sobotni dopoldan
- 12.00 Nastopa Vaški kvintet
- 12.15 Kmetijski nasveti - dr. Vilko Masten: Zaščita proti voluharju in zajcu
- 12.25 Slovenske narodne z ansamblom Silva Tamšeta
- 12.45 Zabavni orkester Alfred Scholz
- 13.30 Nekaj domače razpoloženske glasbe
- 14.00 Za razvedrilo in oddih
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.40 Tri epizode za klavir in godala
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 Zabavni orkester Raphaela
- 16.40 Moški komorni zbor iz Celja
- 17.15 Majhni ansambli
- 17.30 Po kinu se dobimo
- 18.00 4. dejanje opere Carmen
- 18.20 Vedri zvoki
- 18.45 Okno v svet
- 20.00 Zabavne melodije »Opatija 1961«
- 22.15 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Zabavne melodije »Opatija 1961«

NEDELJA - 8. oktobra

- 6.30 Nedeljski jutranji pozdrav
- 6.40 Vedri zvoki
- 7.15 Dalmatinske uverture
- 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
- 7.35 Popevke za nedeljsko jutro
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.41 Orkester Mantovani
- 9.05 V novi teden z zabavno glasbo
- 9.45 Pet malih skladb za klavir
- 10.15 Še pomnite tovariši...
- 10.30 Slovenske narodne v raznih izvedbah
- 10.50 Nedeljska matineja
- 11.49 Povest o generacijah
- 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
- 13.30 Za našo vas
- 13.50 Lepe melodije z zabavnimi orkestri
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
- 15.15 Reklame
- 15.30 Majhen operni mozaik
- 16.00 Igramo za vas
- 17.00 Sportno popoldne
- 20.00 Zabavne melodije za vse
- 21.00 Sportna poročila
- 21.10 Simfonija št. 4 v C-duru
- 22.15 Plesna glasba
- 23.05 Trije veliki operni odlomki

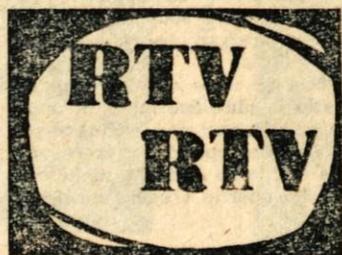
PONEDELJEK - 9. oktobra

- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Poje Ljubljanski vokalni oktet
- 8.30 Domači ansambli zabavne glasbe
- 8.55 Oddaja za otroke
- 9.25 Operna matineja
- 10.15 Zabavni zvoki za vse
- 11.30 Deset španskih pesmi
- 12.00 Narodne ob spremljavi harmonike
- 12.15 Kmetijski nasveti - Dr. Nežka Snaj: Pravilna oskrba čebel pred zamitvijo
- 12.25 Melodije za opoldne

- 13.30 Veseli hribovci in Fantje na vasi
- 13.55 Finale iz simfonije »Vojna in mir«
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.40 Iz filmov in glasbenih revij
- 16.00 Naši popotniki na tujem
- 16.20 Stefan Askenase igra Chopina
- 17.15 Soferjem na pot
- 18.00 Iz slovenskih oper
- 18.40 Kulturni globus
- 20.00 Ponedeljkova panorama zabavnih melodij
- 21.10 Z letošnjega festivala v Salzburgu
- 22.50 Literarni nokturmo
- 23.05 Plesna glasba

TOREK - 10. oktobra

- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Iz predklasičnih oper
- 8.35 S popevkami po Italiji
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Ljubljanski jazz ansambel
- 9.40 Poje Gorenjski vokalni kvintet
- 10.15 Med Bachom in Prokofjevim
- 11.00 Zabavni orkester Raphaela
- 11.15 Branje za vroče dni
- 11.35 Nove in stare s programov pianistke Ilse Alpenheim

- 12.00 Glasbena oddaja za otroke
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Milena Lekšan: Gojenje v intenzivnih sadovnjakih pred zimo
- 12.15 Melodije za opoldne
- 13.30 Operne melodije
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov
- 15.40 Dva samospeva in pet preludijev za klavir
- 16.00 Počitniška zgodba
- 16.20 Od tod in ondod
- 17.15 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana
- 18.00 Človek in zdravje
- 18.10 Plesni zvoki
- 18.45 Ljudski parlament
- 20.00 Koncert Komornega zbora univerze iz Valparaísa
- 20.30 Radijska igra
- 21.07 Pastoral v D-duru
- 21.12 Zvočni kaleidoskop
- 22.15 Večer Škerjančeve glasbe
- 23.05 Plesna glasba

SREDA - 11. oktobra

- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu
- 8.30 Ali vam ugaja
- 8.55 Oddaja za cicibane
- 9.25 Pisma za violino in klavir
- 9.40 Pri skladatelju Vasiliju Mirku
- 10.15 Zvočna panorama
- 11.30 Deset minut iz naše beležnice
- 11.40 Medjimurska rapsodija in Kolo
- 12.00 Skladbice Boruta Lesjaka
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Gvido Fajdiga: Lucerne pokosimo tik pred nastopom zime
- 12.25 Melodije za opoldne
- 13.30 Trio iz Doline pri Trstu
- 13.50 Klavirski poet
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Glasbena medigra
- 14.40 Skladbe slovenskih avtorjev poje Mariborski komorni zbor

- 15.40 Pet nemških plesov
- 16.00 Radijska univerza
- 16.15 Koncert po željah poslušalcev
- 17.15 V sredo popoldan pri radijskem sprejemniku
- 18.00 Vrsti se plošča za ploščo
- 18.45 Sport in športniki
- 20.00 Majhna prodajalna plošč
- 21.00 Iz manj znanih Verdijevih oper
- 22.15 Plesna glasba
- 22.50 Literarni nokturmo
- 23.05 Nočni koncert

ČETRTEK - 12. oktobra

- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Jutranji glasbeni izlet po Hrvatski in Bosni
- 8.40 Glasbena oddaja za cicibane
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Poje Les Paragvayos, Los 4 de Rñf, Maya Casablanca in Dalida
- 10.15 Iz slovenskih oper
- 11.00 Poje vokalni kvintet Lasinski iz Zagreba
- 11.35 Sovjetska in poljska zabavna glasba
- 12.00 Pesmi iz Slavonije
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Jože Ferčec: Selekcija bikov na pitovnost
- 12.25 Klavir v ritmu
- 12.40 Domači napevi izpod zelenege Pchorja
- 13.30 Nekaj popularnih orkestralnih melodij
- 14.05 Godala in vokalni zabavni ansambli
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.40 Domače polke in valčki
- 16.00 Godala in tipke
- 16.20 Znani kvarteti iz oper Marta, Don Pasquale in Rigoletto
- 17.15 Valčki Johanna Straussa
- 17.30 Turistična oddaja
- 18.00 Jazz na koncertnem odru
- 18.15 S sporedov Britanskega radia
- 18.45 Početni kulturni zapiski
- 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Glasbena medigra
- 20.50 Literarni večer
- 21.30 Iz sodobne hrvatske glasbe
- 22.15 Plesna glasba
- 22.50 Sonata za klavir
- 23.05 Nočni akordi

PETEK - 13. oktobra

- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Glasba ob delu
- 8.30 Pesem jeseni
- 8.55 Pionirski tednik
- 9.15 Trio Raisner
- 9.25 Petintrideset minut z Mozartom
- 10.15 Radi bi vas zabavali
- 11.00 Štirje samospevi Cirila Preglja
- 11.10 Bravničarjeve skladbe za violino in klavir
- 11.30 Diverzimenti za pihalni trio
- 11.40 Operetna glasba
- 12.00 Boris Frank predstavlja svoj novi ansambel
- 12.15 Kmetijski nasveti: Vilko Rudl - Zvepla v kletarstvu
- 12.25 Melodije za opoldne
- 13.30 Pihalni orkester LM
- 13.45 Sopranistka Made Robin
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Majhni ansambli
- 15.40 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana
- 16.00 Sportni tednik
- 16.20 Zvočna mavrica
- 17.15 Koncert za vas
- 18.00 Ansambel Jožeta Privška
- 18.15 Narodna glasba iz Južne Amerike
- 18.45 Iz naših kolektivov
- 20.00 Zabavni orkester Alfred Scholz
- 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled

- 20.00 Iz del Antonina Dvoraka
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.15 Godala v noči
- 22.35 Moderna plesna glasba
- 22.50 Literarni nokturmo
- 23.05 Stara in moderna Anglija - v zvočnem zrcalu
- 23.54 Melodije za violino in klavir

TELEVIZIJSKI SPORED

SOBOTA - 7. oktobra

- 18.00 Oddaja za otroke
- 18.45 Izzivanje TV film
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Opatija 1961

NEDELJA - 8. oktobra

- 9.30 TV oddaja za kmetovalce
- 10.00 Joey in krdelo volkov - TV film
- Sportno popoldne
- 20.00 Sedem dni
- 20.45 Iz sejma mode in oblačanja
- 21.00 Veter je pomehal pred zoro jugoslovanski igrani film

PONEDELJEK - 9. oktobra

- 18.00 TV film iz seraje Medic
- 18.30 TV pošta
- 18.45 Dokumentarni film
- 19.00 TV pregled
- 19.30 Malo jazza za nas
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Tedenski športni pregled
- 20.30 Povratek Don Juana - TV drama

TOREK - 10. oktobra

- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Izrečni spored TV studia Skopje

SREDA - 11. oktobra

- 18.00 Srečni lev - TV slikanica
- 18.20 Trajnost, uporaba in vzdrževanje zdravil
- 18.30 Prevoz razstreliva TV film
- 19.00 Plastična kirurgija
- 19.30 TV obzornik
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Propagandna oddaja
- 20.30 Serenada karnevalske noči - glasbena oddaja
- 21.30 Skozi zgodovino naše ikonografije

ČETRTEK - 12. oktobra

- 10.00 TV v šoli
- 18.00 Dobrodošli - oddaja za otroke
- 18.45 Kratki film
- 19.00 Čas, ljudje in dogodki
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Dokumentarni film
- 20.30 Prvič pred TV kamero
- 21.10 TV pošta
- 21.30 Knjiga in portret

PETEK - 13. oktobra

- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Prenos iz gledališča

ŠPORTNE PRIREDITVE ROKOMET:

Kranj - Sava : Križe (tekma gorenjske rokometne lige; ob 9. uri na igrišču Iskre)
V soboto Triglav : Storžič (tekma gorenjske rokometne lige; ob 16. uri na igrišču Mladosti)
Golnik - Storžič : Mladost B (tekma gorenjske rokometne ženske lige; ob 8. uri na igrišču Storžiča)
Storžič : Iskra (tekma gorenjske rokometne lige; ob 9. uri na igrišču Storžiča)

Tržič — Tržič B : Triglav (tekma gorenjske rokometne lige; ob 9. uri na igrišču Tržiča)

Duplje — Duplje : Mladost B (tekma gorenjske rokometne lige; ob 10. uri na igrišču v Dupljah)

V ponedeljek, Duplje : Sava (tekma gorenjske rokometne lige; ob 16.15 uri na igrišču v Dupljah)

Radovljica — Radovljica : Borac (tekma gorenjske rokometne lige; ob 10. uri na igrišču v Radovljici)

Pionirsko gorenjsko prvenstvo od 2. do 16. ure

KEGLJANJE:

Kranj — Danes in jutri na kegljišču Triglava gorenjsko prvenstvo za članice, mladince in starejše članice.

JUDO:

Kranj — Triglav : Alpina (dvoboj republiške moške lige; ob 10. uri v avli OLO Kranj)

OSTALE PRIREDITVE:

Komenda — KUD v Zalogu prireditelj ob 15. uri v dvorani ples

Gozd — Praznovanje ob 17. obletnici požiga vasi.

Ob 10. uri odkritje spominskega obeležja

ob 10.30. uri izročitev televizijskega sprejemnika in klubskih prostorov vaščanom. Po programu bo zabava.

Bled — Lovska družina Bled priredi veliko tradicionalno lovsko veselico ob 16. uri v prostorih Kazine. Igral bo kvintet »Triglav«

Ljubljana — Drama — Danes ob 19.30. uri: Ionesco: Nosorogi. Izven in za podeželje. (Vstopnice so še v prodaji)

Mestno gledališče — Danes ob 19.30. uri: V. Katanjev: Dan oddiha. Abonma kolektivni C, vstopnice so še v prodaji

Sentjakebsko gledališče — Danes ob 20. uri: Pišl: »Mornarjeva nevesta«, opereta za izven in podeželje.

KINO

Jesenice »RADIO«: 7. do 9. oktobra jugoslovanski barvni film SOLUNSKI ATENTATORJI, 10. do 11. oktobra italijanski film PRIJATELJ GANGSTERJA, 12. do 13. oktobra elovenski film PLES V DEZJU

Jesenice »PLAVZ«: 7. do 8. oktobra francoski film ZLOČIN IN KAZEN, 9. do 10. oktobra jugoslovanski barvni film SOLUNSKI ATENTATORJI, 12. do 13. oktobra italijanski film PRIJATELJ GANGSTERJA

Zirovnica: 8. oktobra ruski barvni film DEKLETA BREZ NASLOVA, 11. oktobra jugoslovanski barvni film SOLUNSKI ATENTATORJI, 14. oktobra francoski film ZLOČIN IN KAZEN

Dovje: 8. oktobra jugoslovanski film NE DREZAJ V SREČO, 12. oktobra jugoslovanski barvni film SOLUNSKI ATENTATORJI, 14. oktobra italijanski film PRIJATELJ GANGSTERJA

Koroška Bela: 8. oktobra italijanski film PRIJATELJ GANGSTERJA, 9. oktobra francoski film ZLOČIN IN KAZEN

Kropa: 8. oktobra italijanski barvni film VOJNA IN MIR II. DEL ob 20. uri, 12. oktobra ameriški barvni film FANTOVSKI VEČER ob 19.30 uri

Ljubno: 8. oktobra ameriški barvni film NASVIDENJE RIM ob 16. uri, 7. oktobra ameriški barvni film NEPOZNANI JE PRIŠEL ob 20. uri, 8. oktobra ameriški barvni film NEPOZNANI JE PRIŠEL ob 20. uri, 12. oktobra ameriški barvni film AFRISKI LEV ob 20. uri

Škofja Loka »PREDILEC«: 8. ok-

tobra ameriški film NEKATERI SO ZA VROČE

Duplica: 7. oktobra francoskoitalijanski film CRNI ORFEJ ob 20. uri, 8. oktobra francoskoitalijanski film CRNI ORFEJ ob 15., 17. in 19. uri, 11. oktobra ameriški barvni film ANASTAZIJA ob 17. uri, 12. oktobra ameriški barvni film ANASTAZIJA ob 19. uri

Radovljica: 7. oktobra ameriški barvni film OVČAR ob 20. uri, 8. oktobra ameriški barvni film OVČAR ob 14. in 18. uri, 8. oktobra sovjetski barvni film DEKLIŠKA POMLAD ob 16. in 20. uri in ob 10. uri dopoldne matineja, ob 9. oktobra do 13. oktobra je radi tehničnih zaprek radovljiški kino zaprt

Kranj »CENTER«: 7. oktobra ameriški barvni film IMITACIJA ZIVLJENJA ob 15.45, 18. in 20.15 uri, premiera ameriškega barvnega filma MAČKA NA VROČI PLOČEVINASTI STREHI ob 22.30 uri, 8. oktobra ameriški barvni film STARI RUMENKO ob 13.45 uri, ameriški barvni film IMITACIJA ZIVLJENJA ob 15.45, 18. in 20.15 uri, 9. oktobra in 10. oktobra nemški glasbeni film ZVEZDA RIA ob 16, 18. in 20. uri, 11. do 13. oktobra ameriški barvni film MAČKA NA VROČI PLOČEVINASTI STREHI ob 16., 18. in 20. uri

Kranj »STORŽIČ«: 7. oktobra ameriški barvni risani film USPAVANA LEPTICA ob 14.30 uri, matineja ob 10. uri, angleški film SINNOVI IN LJUBIMCI ob 16., 18. in 20. uri, 8. oktobra ameriški risani film USPAVANA LEPTICA ob 10. uri, angleški film SINNOVI IN LJUBIMCI ob 15., 17. in 19. uri, premiera francoskega filma BREZ DRUŽINE ob 21. uri, 9. in 10. oktobra angleški barvni film SINNOVI IN LJUBIMCI matineja ob 10. uri, francoski film BREZ DRUŽINE pa ob 16., 18. in 20. uri, 11. oktobra francoski barvni film BREZ DRUŽINE ob 16., 18. in 20. uri, 12. oktobra nemški film ZVEZDA RIA matineja ob 10. uri, francoski barvni film BREZ DRUŽINE ob 16, 18. in 20. uri, 13. oktobra francoski barvni film BREZ DRUŽINE matineja ob 10. uri, premiera ameriškega filma TOBY TAYLOR ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče »SVOBODA«: 7. oktobra ameriški barvni film BENY GOODMAN ob 18. in 20. uri, 8. oktobra ameriški barvni film BENY GOODMAN ob 14. in 18. uri, ameriški barvni film STARI RUMENKO ob 16. in 20. uri, matineja ob 10. uri, 10. in 11. oktobra angleški film SINNOVI IN LJUBIMCI ob 18. in 20. uri, 12. oktobra angleški barvni film ŠPANSKI VRTNAR ob 18. in 20. uri

Cerklje »KRAVEČ«: 7. oktobra ameriški barvni film ANASTAZIJA ob 18. in 20. uri, 8. oktobra ameriški barvni film ANASTAZIJA ob 16. in 19. uri, 11. oktobra nemški glasbeni film ZVEZDA RIA ob 19.30 uri

Naklo: 7. oktobra francoski barvni film NJENO ŽIVLJENJE ob 20. uri, 8. oktobra francoski barvni film NJENO ŽIVLJENJE ob 16. in 19. uri, 12. oktobra nemški glasbeni film ZVEZDA RIA ob 19.30 uri

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KLANJ

SOBOTA — dne 7. oktobra ob 19.30 uri Vasja Ocvirk »MATI NA POGORIŠČU« za red Sobota.

NEDELJA — dne 8. oktobra ob 16. uri Vasja Ocvirk »MATI NA POGORIŠČU« za izven.

ČETRTEK — dne 12. oktobra ob 20.20. uri Vasja Ocvirk »MATI NA POGORIŠČU« za red Dijaški.

TRŽIŠNI PREGLED

V KRANJU

Fizol 100 do 120 din, moka ajdova 100 do 110 din, ješpernj 70 do 100 din, kaša 120 do 130 din, krma za kokoš 45 din, kostanj 40 do 60 din, proso 60 do 65 din, oves 28 do 32 din za liter; korenček 30 do 50 din, sir 150 din, maslo surovo 600 do 700 din, čebula 80 do 90 din, krompir 17 do 20 din, špinaca 100 din, zelje sladko 16 do 20 din, ohrovt 30 do 40 din, zelje kislo 70

OSKAR
novi
sedaj
OSKAR
novi
boljši
OSKAR
novi
DETERGENT

Povejte bratu, znancu

Skoraj vsak dan srečamo na cestih, v službi ali kavarni znance, s katerim radi spregovorimo, vendar pa nas včasih neljubjo presenetijo s pomanjkljivostmi v toaleti, v vedenju in premajhni vljudnosti. Morda vas zbode v oči pisana kravatna na vzorčasti srajci in mogoče še karirast suknjič. Radi bi mu rekli, pa se bojite, da bi ga užalili.

Drugič nas spet preseneti s tem, da si brez vprašanja prižge cigareto ali s prižgano stopi v vaše stanovanje. Prav grdo je videti moške v kinu, ki ne vzdržijo toliko časa, da bi prišli iz kino dvorane in si takoj po predstavi prižigajo cigarete. Pa jim ne moremo reči kar naravnost, najbrž bi se jim »zdelo za malo«.

In ko ste z znancem v kavarni, vam pozabi pomagati sleči plašč, ponuditi stol, ker se mu mudi, da bi sam kar najhitreje sedel.

do 80 din, solata 60 do 80 din, grah v stročju 150 din, pesa 30 do 40 din, paprika zelena 110 do 120 din, repa sladka 10 din, redkev 40 din, slive 40 do 60 din, jabolka 25 do 45 din, hruške 55 do 70 din, cvetača 100 din, paradižnik 60 do 80 din, fižol v stročju 80 do 100 din, kumarice 100 do 120 din, kumare 30 do 50 din, grozdje 120 do 150 din za kg; smetana 18 din, motovilec 25 din za merico; zelena in peteršilj za šopek 10 din, por 10 din, kolerabe 15 do 20 din, česen 10 do 25 din, jajca 30 do 35 din, piščanci 300 do 360 din, kokoši 600 do 700 din, zajci 500 do 600 din za komad.

Ste razočarani, kajne? Skoda. In samo malo dobre volje bi bilo treba za obojestransko dobro počutje.

MALI NASVETI

— Preprogo, ki smo jo polili s črnim, očistimo tako, da jo takoj podložimo s pivnikom ali čisto krpo, madež pa napajamo s krpo, ki smo jo namočili v vroče mleko. Tako nadaljujemo nekaj časa, če madež povsem ne izgine, ga skušamo zbrsati še z limoninim sokom.

— V posodo iz brušenega stekla nikoli ne nalivajte vode, ker bo sčasoma izgubila svoj lesk, ki ji daje posebno lepoto.

— Kožico ne režite, pač pa jo potiskajte navzdol; če boste to napravili po vsakem umivanju, vsak večer, vam bo prenehala rasti. Če se vam nohti lomijo, jih vsak dan premažite z vato, namočeno v brezbarvni jod.

MALI OGLASI

PRODAM

Malih oglasov, ki niso plačani vnaprej, ne objavljamo. Vsaka beseda velja: Preklicni žaljivk in čestitke po 60 din, ostalo po 30 din. Osmrtnice v okvirju 5000 din, brez okvirja 3000 din. Naročniki imajo popust

Zlato za zobe prodam. Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod »22-kratno« 3899

MELBROSIN - preparat cvetnega prahu in matičnega mlečka (GEELEE ROYALE), garantirano znanstveno stabiliziran proizvod MELBRO - COOP (Zavod za čebelarstvo - Kalnik) dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« 1215

Avto, 4-sedežni, z rezervnimi deli, brezhiben - registriran, ugodno prodam ali zamenjam za motor 175 - 250 ccm. NSU - BMW ali slično. Brezje 52 3909

Več prašičev, 40 do 50 kg težkih, prodam. Čirče 16 3910

Prodam novo spalnico. Ogled pri Cehovinu, Primskovo 3911

Prodam NSU Primo, 150 ccm. Naslov v oglasnem oddelku 3912

Prodam skoraj nov enobrazdni plug. Spodnje Bitnje št. 19 3913

Opozorilo! Naprošam vse, ki so mi prinesli v okvirjenju slike ali v izdelavo druge stvari do 31. julija 1961, da jih do 31. oktobra 1961 dvignejo, sicer bom vse razprodal, drugo pa terjal. Otmar Colnar steklar, Kranj 3914

Avto Peugeot 203 nujno prodam. Ogled v soboto in nedeljo. Magister Vinko, Poljeka pot 2, Radovljica 3915

Prodam dobro ohranjen invalidski voziček, Cerar Darinka, Dom. onemoglih, Menges 3916

Vespa, odlično ohranjeno, ugodno prodam. Hafnarjeva pot 17 (Bautale) Stražišče 3917

Prodam klavir. Poizve se vsak dan, razen nedelje od 10. do 13. ure v Tomšičevi ulici 19/II 3918

Stare opreme za brivnico, prodam. Titov trg 10/I, Kranj 3919

Moped Skuter na 3 prestave, prodam. Srednja vas 7, Golnik 3920

Moped Colibri na zaganjač, s prevoženimi 1000 km in vso opremo, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku 3921

Zamenjam ali prodam enodružinsko hišico z vrtom za enako na Gorenjskem, v predmestju Kamnika ali v Mengšu. Skrijanc Jakob, Zg. Zadobrova 76 3922

Prodam pol lepe stanovanjske hiše s pritlikinami, s sadnim in zelenjavnim vrtom, pet minut iz Kranja. Primerna za obrtnika. Vseljiva ni takoj. Naslov v oglasnem oddelku 3923

Ugodno prodam pohištvo za samsko sobo s kavčem. Naslov v oglasnem oddelku 3924

Poceni prodam motorno kolo Vespa, registrirano za leto 1961. Senčur 3 3925

Okroglo mize, premera 1,20 m, v krasnem orehovem furnirju in 4 tapciranane stole, primerne za ustanovo ali privatnika, ugodno prodam. Pojasnila: Pleskarska šola, Stritarjeva 5, Kranj 3926

Novo okno s trojno zapero, lestve, tesan les in železno posteljo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku 3927

Prodam kravo s četrtim teletom. Vidmar, Zalag 32, Cerklje 3928

Prodam star stoječ pod, primeren za pečarje, žganje apna ali opeke in skoraj novo supo, 8x4 m, krito z opeko. Koprtnik Stane, Zg. Brniki 61 3929

Ugodno prodam klavirsko harmoniko Carisch s 75 basi, trodelno okno 135x150, 2 kletna okna 90 krat 75, vrata in žensko kolo. Presterl, Gasilska 7, Stražišče, Kranj 3930

Ugodno prodam hišico v okolici Preddvora. Poizve se Predoslje 109 3931

Prodam violino »Steiner«. Ing. Fajdiga, Krožna ulica 9, Kranj 3932

Moped Colibri prodam po ugodni ceni. Senčur 218 3933

V centru Kranja prodam lepo dvosobno komfortno stanovanje. Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod »Vseljivo« 3991

Prodam NSU Primo III, original nemško, tip 59, dobro ohranjeno. Poizve se Stražiška 26, Kranj 3992

Prodam pohištvo za dnevno sobo. Regovc, Stritarjeva 8 3993

Odlično Primo NSU, 150 ccm, opremljeno s čeladami in očali, prodam. Poizve se pri Franceljnu na Jelenovem dvorišču 3994

Motorno kolo Horeks, 350 ccm, prodam. Ogled v nedeljo dopoldan. Staretova 5, Čirče, Kranj 3995

Prodam 1000 kg ovsa. Naslov v oglasnem oddelku 3996

Ugodno prodam dobro ohranjen otroški voziček, Krener Miša, Vodopivčeva 12, Kranj 3997

Prodam novo dvodelno okno 110 krat 110 z dvojno zapero. Naslov v oglasnem oddelku 3998

Prodam kožo, dobro mlekarico. Hafner, Delavska cesta 75, (Gorenja Sava), Kranj 3999

Prodam dobro ohranjen globok zložljiv otroški voziček. Naslov v oglasnem oddelku 4000

Ugodno prodam avto Fiat 1100 C, registriran za leto 1961. Poizve se Huje 23, Kranj 4001

Prodam nov gumni voz z gumami. Nosilnost 3000 kg. Olševček 12 4002

KUPIM

Voščine in čebelni vosek pristni, odkupuje po najvišjih dnevnih cenah Zavod za čebelarstvo, Miklošičeva 30, Ljubljana 1342

Kupim plemenskega vola, težkega 200 do 300 kg. Frlič Maks, Sp. Besnica 50 3934

Iščem eno sobo ali kupim v Kranju ali okolici. Naslov v oglasnem oddelku 3935

Kupim 90 litrski kotel za kuhanje žganja. Naslov v oglasnem oddelku 3936

Kupim blok za Topolino B. Naslov v oglasnem oddelku 3937

Kupim električno dinamno cca 2 kW za hišno razsvetljavo. Bogataj Stanjo, Stari dvor 65, Skofja Loka 3938

OSTALO

Cejujenam strankam sporecena, da imam ob sredah in sobotah zaprto delavnico. Rangus Blaž, zlatar, Kranj 3939

GELEE ROYALE - MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod Zavoda za čebelarstvo, dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« 1214

Sprejememo v službo takoj več ne-kvalificiranih delavcev v pekarno. Pekarna Kranj 3940

Upravni odbor Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo Kranj razpisuje mesto kuharice. Prošnje naslovite na upravo zavoda 3941

Dijakinji oddam opremljeno sobo. Pogoji ustmeno. Sorec Ivanka, Cesta Kokrškega odreda 1/I, Kranj 3942

Privatno poučujem klavir. Naslov v oglasnem oddelku 3943

Sofer C kategorije išče zaposlitve v Kranju ali v okolici. Naslov v oglasnem oddelku 3944

Dam v najem garažo 7,40x4,40. Prodaj železno I nosilko (traverzo) 5 m dolgo. Stražiška 15, Kranj 3945

Moški srednjih let, dobro situiran, želi spoznati žensko za skupno gospodinjstvo. Zenitev ni izključena. Robert Markovič, Kidričeva št. 29/III, Kranj 3946

Službo iščem v računovodstvu ali komerciali. Dokončala sem ekonomsko šolo in imam nekaj let prakse. Naslov v oglasnem oddelku 3947

Preklicujem številko bloka 47014, izdanega v Komisijiski trgovini Kranj, dne 27. decembra 1960. Hafner Ivana 3948

Novoporočenca nujno potrebujeata stanovanje. Plačata za dalj časa vnaprej in dasta 50.000 din nagrade. Naslov v oglasnem oddelku 3949

Instruiram učence višjih razredov osnovne šole matematiko, angleščino in nemščino. Naslov v oglasnem oddelku 3990

GIBANJE PREGIBALSTVA

V KRANJU

Poročili so se: Janez Sušnik gumar in Cirila Kozjek tkalka; Stanjo Metelko sprevodnik in Frančiška Cencič daktilograf; Viktor Čor traktorist in Marija Ficko kmečka delavka; Milivoje Popovič avtomehaničar in Olga Vencelj blagajničarka; Franc Martinjak delavec in Marija Krašovec delavka; Franc Brošič delavec in Cecilija Gros delavka; Janez Blaznik kovač in Darinka Arhar tkalka; Boris Cermelj rezkalec in Vida Marčun tovarniška delavka; Ivan Kračovec delavec in Matilda Keglovič bolničarka; Aleksander Leben električar in Karolina Jurca tovarniška delavka; Ivan Križnar študent in Stefanija Dolenc abs. medicine; Viktor Zukevič študent in Svetlana Marinkovič študent; Vinko Kokolj mizar in Elizabeta Križnar delavka; Emil Novakovič dimnikar in Frančiška Benedik kuh. pomočnica; Franc Zarnik tovarniški delavec in Dragica Žagar delavka; Ivan Pešči traktorist in Katarina Vörös tovarniška delavka; Pavel Vertačnik čevljar in Slavka Mlakar šivilja; Jože Vidic kovnostrugar in Marija Dolinar šivilja; Miroslav Aljaž tovarniški delavec in Kristina Sekne tovarniška delavka.

Rodile so: Ana Bohinc - deklco, Ivanka Bohinc - dečka, Stefanija Arhar - dečka, Milka Šubic - dečka, Marija Sink - deklco, Viljemina Vozel - dečka, Marija Semrov - deklco, Ida Anželj - dečka, Marija Bernik - 2 dečka, Alojzija Božnar - dečka, Katarina Polanc - deklco, Marija Perko - dečka, Frančiška Žibert - deklco, Ana Jenko - deklco, Ljudmila Krajnik - dečka, Etelka Praprotnik - deklco, Marta Brglez - deklco, Cvetka Janc - dečka, Anica Ambrožič - dečka, Frančiška Čebašek - dečka, Frančiška Snedic - deklco,

Marija Jerič - deklco, Matilda Božič - deklco, Marija Klemenčič - deklco, Gabrijela Kavčič - deklco, Ana Frantar - deklco, Ivana Križnar - deklco, Terezija Frlic - deklco, Vera Jugovic - deklco, Ana Nahirni - deklco, Cecilija Levak - deklco, Rozalija Lovrek - dečka, Ana Kocijančič - deklco, Dānica Dvoršak - deklco, Frančiška Sever - dečka, Danijela Eršte - deklco, Ivana Pavlin - deklco, Stefanija Suhadolnik - deklco, Marija Platiša - deklco, Jožefa Bolarič - deklco.

Umri so: Katarina Kodran stara 74 let, Sonja Čadež stara 16 let, Alojzij Cerne star 27 let, Ivanka Balantič stara 74 let.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o žrebanju srečk JESEN-SKE LOTERIJE, ki je bilo dne 4. oktobra 1961 v Beogradu.

Srečke s končnicami	so zadeli dobiteljev	dinarjev
00		3.000
2110		20.000
6960		30.000
8610		50.000
00280		100.000
36950		80.000
46350		60.000
1		500
21611		80.500
38871		80.500
39311		60.500
54291		80.500
67031		100.500
92181		80.500
050561		2.000.500
093811		1.000.500
277801		500.500
32		2.000
3502		20.000
6672		30.000
02392		200.000
89762		60.000
3		500
4493		50.500
94753		200.500
14		1.000
574		10.000
5464		40.000
11854		80.000
50544		60.000
04694		80.000
60954		60.000
70264		100.000
25		1.000
53		2.000
29885		60.000
91165		80.000
374895		500.000
2826		20.000
23316		80.000
52696		60.000
45836		60.000
70246		300.000
37		1.000
927		6.000
3107		40.000
61897		80.000
64657		100.000
5458		20.000
33328		60.000
29		4.000
049		6.000
03279		100.000
65779		80.000
192329		3.004.000
294459		5.000.000

GLAS v vsako hišo

Priporočamo vam, da preberete

Slovenska kulturno-politična in slovenska zgodovina - Pri Državni založbi Slovenije je izšla 4. knjiga Prijateljeve slovenske kulturno-politične slovnice zgozdovine. S tem delom je Ivan Prijatelj segel v razdobje slovenskega romantičnega realizma. Četrtilni del slovenske kulturno-politične zgodovine je eno najpomembnejših del naše znanstvene misli. Knjigo je uredil Anton Ocvirk. Pripisal ji je tudi literarno-zgodovinske pripombe: Ivan Prijatelj in slovenski realizem. Te pripombe so v svojem bistvu pravzaprav samostojna znanstvena študija. Delo je izredno pestro in bo marsikdo segel po njem.

Punčka - Ferdo Kozak je "Punčko" napisal le do polovice. Po avtorjevi smrti sta jo po zapiskih dokončala Josip Vidmar in Primož Kozak. Punčka je izšla nedavno tega pri Državni založbi Slovenije. Drama se loteva življenja slovenskega meščanstva in obravnava problem človeka - ženske v skrajno skomercializiranem okolju. Prav gotovo je drama izredno zahtevna in bo zaradi svoje zahtevnosti mlajšnja za branje kot pa za oder.

Antigona - Drama Dominika Smoleta - Antigona, ki je doživela svojo prvo izvedbo v eksperimentalnem gledališču "Oder 57", je izšla pri Državni založbi Slovenije. Bila je nagrada na Stevančičevem pozorju v Novem Sadu kot najboljšo dramsko delo preteklega sezona. Motiv starogrške Antigone je tvoril avtorju okvir, katerega je vnovič postavil človeka in konflikt odločitve. Knjiga bo zaradi uspehov, ki jih je drama doživela na odrih, prav gotovo našla širok krog bralcev. Ilustriral jo je Marjan Tršar.

Srečanja z Julijem Bettelem - Ukmarjeva knjiga, ki pripoveduje o glasbenem vzgojitelju in velikem pevcu Juliju Bettelemu in ki je izšla pri Državni založbi Slovenije v zbirki Obrazi, je eno izmed pomembnih del naše memoarske literature. V svojem delu pripoveduje avtor o velikem pevcu in o njegovi umetniški rasti. Avtorjevo pripovedovanje je še toliko tehtnejše, ker govori o lastnih spoznanjih in srečanjih z velikim umetnikom. Knjiga je vzorno delo. Veliki Gatsby - Avtor dela je F. Scott Fitzgerald. Knjiga je izšla v Skolki, založila pa jo je Mladinska knjiga. Pripoveduje zgodbo, ki jo pri nas poznamo že iz nekaterih kvalitetnih filmov zadnjih let. Zgodba namreč pripoveduje o človeku, ki se je na vsak način prizadeval, da bi si priboril mesto v visoki družbi. Že samo avtorjevo ime jatači za kvaliteto dela. Avtor je eden izmed zastopnikov ameriške "izgubljene generacije". Kasneje so iz teh vrst izšli Dos Passos, Faulkner, Hemingway in drugi.

Mojih šest kaznivcev - Z motom: "Na durih prve jetnišnice, kar sem jih kdaj videl, je bilo zapisano - odvadite se počenjati zlo, naučite se počenjati dobra dela. Toda, ker je bil napis na zunanji strani, ga jetniki niso mogli prebrati, je izšla pri Skolki knjiga D. P. Wilsona: Mojih šest kaznivcev. Delo je prevedel Herbert Grün, pripoveduje pa o šestih "dobrih" in "slabih" ljudeh iz jetnišnice. Marsikatera stran nam zaradi našega prizadevanja, da bi humano ravnali s kaznivci, ne bo povsem tuja.

Več skupnih prizadevanj

V sredo, 4. oktobra, je bil na Jesenicah plenum Sveta Svoboda in PD občine Jesenice, ki se ga je udeležilo tri četrtine članov, prisostvovala pa sta tudi predsednik Sveta Svoboda in PD okraja Kranj, Franc Horjak in predsednik občinskega sveta za kulturo in prosveto E. Kavalar.

Plenum je pregledal delo 10 društev jeseniške občine v minulih sezonah in nakazal prihodnje naloge. Iz poročila predsednika sveta I. Ščavničarja je bilo razvidno, da je dejavnost društev, ki so jo letos razgibale številne prireditve v počastitev 20-letnice vstaje, obsežnejša v primerjavi z minulimi leti. Vendar pa društva še niso osvojila sodobnejših konceptov dela in klubske življenje ni prišlo dlje kot do prvih skromnih poizkusov. Edina izjema je jeseniška Svoboda, ki je dosegla v tem prav lepe uspehe (čeprav ji v celoti še ni uspelo zainteresirati dovolj širokega kroga publike). Plenum je bil mnenja, da za tako stanje niso krivi samo objektivni in subjektivni pogoji. Čeprav primanjkuje prostorov, opreme in kadrov, je velik vzrok tudi komodnost in nezainteresiranost društvenih vodstev, ki bi morala biti prvi pobudniki novih oblik dela. S tečaji, ki bodo v okviru in občinskem merilu, pa tudi z večjo skrbjo občinskega sveta za uveljavljanje klubskega življenja, si plenum obeta v bodoče tudi na tem področju večjih uspehov.

Stiki društev z družbenimi organizacijami in forumi so sicer vzpostavljani, toda še zdaleč ne predstavljajo tistega sodelovanja, ki ga kulturno-politična situacija v komuni iz dneva v dan osterje zahteva. Problemi kulturnoprosvetnega dela postajajo vse bolj problematični vse komunalne skupnosti, ne pa samo kulturnih društev in institucij. Pomanjkanje takega aktivnega in ne samo formalnega sodelovanja z mladino, sindikati in zlasti z SZDL privede do dejstva, da so društva in sili gajanjem svojega področja; pa dojo društva v nepovezanost z drugimi stranmi pa omenoga uspešno reševanje problemov znotraj društva. Tako je na primer v Kranjski gori, kjer je društvo zašlo v težavo in samo ne vidi rešitve. Se preveč birokratsko reševanje kulturnoprosvetnih problemov narekuje tudi na Jesenicah ustanovitev kluba kulturnih delavcev, ki bodo seznanjali prebivalstvo, pa tudi forume in organe družbenega upravljanja na določene kulturnoprosvetne probleme komune in nakazoval njihovo rešitev.

Dosedanji način razdeljevanja finančnih sredstev, ki letos predstavljajo komaj tretjino potrebnih sredstev, se ni zmerom ognil različnim pripombam in pomislekom. Svet je zato sklenil, da po-

deli ta sredstva po ključu dobljenem s točkanjem dejavnosti društev v minulih sezonah. Poizkus je pokazal, da je tak ključ še najbolj objektivno, obenem pa tudi predstavlja stimulans po načelu; za več dela - več sredstev in sili društva, da bodo vsaj svoja letna poročila in tudi programe sestavljala skrbneje in temeljitje. Plenum je soglasno sprejel tak način delitve razpoložljivih sredstev, letni konferenci pa bo v potrditve predloženo o tem pravilnik.

Društva v jeseniški občini so že uvidela nujnost tesnega kontakta s slovenskimi prosvetnimi društvi na Koroskem, zato bodo v bodoče temu posvetila še več pozornosti, vrsto drugih problemov, kot so predlog, da bi stroške vzdrževanja kulturnih domov prevzel ObLO itd., pa bodo skušala reševati na plenumu SZDL v novembru, ki bo posvečen kulturnoprosvetnim nalogam v komuni. In teh nalog je v jeseniški komuni iz dneva v dan več.

PRVA URA PRAVLJIC 22. OKTOBRA V PREŠERNOVEM GLEDALIŠČU

Ta oblika dela z mladino pravzaprav ni nova. Prešernovo gledališče v Kranju jo je vrnilo v svoj program že pred dvema letoma. Prvi poizkusi so pokazali presenetljive uspehe, ki so presegli vsa pričakovanja. Pravljiča si je že takoj pridobila množico sodelujočih, med otroci pa še več vnetih poslušalcev in gledalcev. Postala je tako popularna, da je vzbudila pozornost celo v republiških krogih. Kaže, da

bo dobila tudi drugod precej poslušalcev.

V tej sezoni stopa URA PRAVLJIC v tretje leto svojega življenja. Zato se je tudi pionirska dramska sekcija krepko lotila dela. Pred kratkim so sklicali sestanek, ki se ga je udeležilo 60 članov sekcije. Ob tej priložnosti so sodelujoče otroke razdelili na tri skupine oziroma letnike. V tretjem letniku bodo sodelovali otroci, ki nastopajo v URAH PRAVLJIC že od vsega začetka, drugi letnik bodo zastopali otroci, ki dlujejo v sekciji že od lani, prvi letnik pa bo začel z delom letos. Razen tega so osnovali tudi odbor pionirske dramske sekcije pri Prešernovem gledališču.

Zdaj pa še nekaj o letošnjem delu mladih gledališnikov. Le-ti se namreč ne pripravljajo zgolj za nastope v okviru URE PRAVLJIC, pač pa je njihovo delo dokaj poglobljeno. Učili se bodo lepe in pravilne odrske izgovorjave, gojili bodo recitacijo in še marsikaj, kar zahtevata oder in občinstvo od dobrega igralca. Posebna zvrst vzgoje bo tudi specializacija za posamezne vrste odrskih likov.

Tudi programsko plat URE PRAVLJIC nameravajo letos pesteriti - predvsem s pogostejšim menjanjem repertoarja in z nekaterimi novimi priemi. Vsekakor pa zahteva takšno delo tudi sodelovanje odraslih članov Prešernovega gledališča. Kaže, da s temi ne bo težav. Vsi namreč radi sodelujejo v programih za otroke.

Prvo URO PRAVLJIC pripravljajo za 22. oktober. Ob tej priložnosti se bodo mladim gledalcem predstavili vsi, ki bodo letos sodelovali pri teh predstavah. In še ena novost, ki je ne kaže prezreti. Letos bosta hkrati nastopali dve skupini. Prva v Kranju, druga pa bo tačas razveseljevala otroke po odrih na območju kranjske občine.

Vse torej kaže, da bo URA PRAVLJIC tudi v prihodnje s pridom izpolnjevala vrzeli, ki jih zapuščata pomikanje primernih prireditev za otroke. In še to: vodja pionirske dramske sekcije je dolgoletni poizkuševalni sodelavec Prešernovega gledališča Tone Horško.

O obliki in vsebini URE PRAVLJIC pa bomo spregovorili kdaj prihodnjč. - S. S.

V Slovenjem Gradcu se je 3. oktobra pričel II. simpozij slovenskih umetnostnih zgodovinarjev. Simpozij bo trajal do 7. oktobra, pripravilo pa ga je Umetnostnozgodovinsko društvo Slovenije. Udeleženci simpozija si bodo ogledali med bivanjem tudi Slovenj Gradec, v tamkajšnjem umetnostnem paviljonu pa bodo odprli razstavo: arhitektura, slikarstvo in ljudska umetnost v 16. in 17. stoletju v Sloveniji.

Pred dnevi so v Titogradu odprli oddelek Elektrotehniške fakultete beograjske univerze. V oddelek so se vpisalo 150 študentov. Vse predmete jim bodo predavali profesorji beograjske Elektrotehniške fakultete.

V četrtek se je pričel letošnji opatijski festival. Sodeluje 15 najboljših pevcev zabavne glabe ob spremljavi plesnega orkestra RTV Zagreb in zabavnega orkestra RTV Ljubljana.

Konec meseca bo pričelo s sezono tudi Mladinsko gledališče v Ljubljani. Letošnji repertoar obsega: Pesem - Oskarja Daviča; Modra vrtinca za princinca - Kristine Brenkove; Tri emodejanke pod naslovom »Starec in živalca« - Mirka Mahnič; Romeo, Julija in tema in romunsko komedijo Slabo v vedenju. Razen teh del bodo na sporedu še nekatera dela, predvsem za najmlajše.

Kakor poročajo, bodo v bližnjih dneh v piranskih filmskih ateljejih končali film Vojna se nadaljuje. Film snemajo Italijani, naše filmske hiše pa nudijo le tehnične usluge.

Kulturne vesti

Zvezna komisija za zbiranje domačih filmov za festivale v tujini je izbrala za IV. mednarodni teden dokumentarnega filma v Leipzigu kratki film - 25 let Plаницe. Film je izdelalo podjetje Viba-film.

V Skopju je izšel prvi zvezek prvega makedonskega besednjaka. Natiskan je v deset tisoč izvodih in je plod dela skopskega Inštituta za makedonski jezik.

V Ljubljani so pred dnevi odprli razstavo fotografij ing. arh. Nikolaja Popova iz Bolgarije. Mojtstrova razstava vsebuje več kot 150 del in bo odprta do 9. oktobra.

Pred dnevi je izšla 9. številka mesečnega lista za umetnost in oblikovanje - Mozaik. Številka prinaša poročilo o razstavi v Benetkah pod naslovom: Uspela sinteza mašte i funkcije. Razen tega je številka bogato grafično opremljena.

Poročajo, da je prispel v Italijo znani sovjetski pisatelj in dramaturg Sergej Sergejevič Smirnov. Skupaj s De Santisom in scenaristom De Conciniem bo pripravil scenarij za film: Italijani, dobri ljudje.

V Jakopičevem paviljonu v Ljubljani razstavljajo 36 olj slikarji Bogdan Gorčić, Aleks Horvat in Izidor Urbančič. V Mali galeriji pa so pred dnevi odprli razstavo indijskega umetnika in filozofa Krishne Reddyja. Avtor razstavlja 20 barvnih jedkanic in gravur.

V kratkem bodo v Beogradu odprli novo galerijo. Ta galerija bo posredovala tudi prodajo slik jugoslovanskih umetnikov in bo prva tvorstna ustanova pri nas.

V teh dneh bo gostoval v Ljubljani znani sovjetski pianist Dmitrij Baškirev.

Pred dnevi je odpovala v Italijo jugoslovanska kulturna delegacija, ki jo vodi Boris Kocjančič. Delegacija ima namen spoznati se o kulturnem in znanstvenem sodelovanju med Jugoslavijo in Italijo.

Dve velike in izredno tehtne zbirke iz zapuščine Bernarda Shawa je pred kratkim dobil angleški muzej. Prva zbirka obsega 25 gledaliških del, druga zbirka pa je sestavljena iz pisem, ki so jih pisale številne osebnosti Shawa. Kljub temu, da je veliki umetnik čestokrat uničeval pisma, jih je v zbirki okrog 5 tisoč.

Filmi, ki jih gledamo

IMITACIJA ŽIVLJENJA - ameriški film "Imitacija življenja" je hollywoodski zvrsek obrtne prožnosti in Freudove psihologije. Čeprav so ameriški zvarki najčisteje skrajno povprečni, je imitacija življenja, v primeri s filmi, ki smo jih gledali, dokaj dobra realizacija odlične ideje. Ustvarjalci so na nekoliko parvenijsko voččen način upodobili zgodbe ljudi, ki so vključeni v kompleksne pogojene z barvo kože. Upodobljeni junaki (pravzaprav so junakinje) skušajo te manjvrednostne kompleksne kompenzirati na takšen ali drugačen način. Gledališka igralca Lora (Lana Turner) se v svojem prvem obdobju vzpona peha za denarjem, s katerim naj bi vzdrževala dom in hčerko. Ko to doseže, hoče naprej. Osebnost, ki jo je igralca upodobila, bi bila lahko tehtnejša, če ne bi bili zaradi zvezdnice ustvarjalci spet tako sentimentalni.

Dosti pretresljivejša pa je zgodba dveh črnih bitij - matere in hčere. Zaradi velikih razočaranj, ki jih hčerka doživlja od najmlajših dni in zaradi ob-

jektivnih danosti (hčerka je namreč neobičajno svetle polti) hoče na vsak način zanikati barvo svoje polti - hoče biti namreč bele polti. Zavoljo barve kože izgubi kasneje ljubimca, sama pa zavre mater in oči. Mati umre in hčerka se vrne. Film se konča s pogrebom, ki je v svojem bistvu izredno pretresljiv, vendar nekoliko zasenčen z bližnjim poroko Lane Turner s simpatičnim njunim dolgoletnim ljubimcem (ljubimec je tokrat John Gavin). Starkin pogreb nosi v sebi veliko protislovje. Vedno se je zavedala sama sebe, nikoli ni podcenjevala svoje rase - toda pogrebni spreved, tako pravi na smrtni postelji, naj vodijo beli konji... Dramaturško je film spreten. S seboj prinaša številne subtilne, izredno močne prizore, ki nehoče silijo človeka k razmišljanju o sočloveku. Pa ne samo to, človek lahko marsikaj sklepa iz filma - predvsem pa o sedanjih ameriški stvarnosti. To je ena plat, ker pa sta navadno povsod dve, je v tem primeru druga plat nekoliko ustaljena barvna slikanica amer. standarda. - J. K.

Hans Werner Richter

PORAZENI

Guehler je sedel pred luknjo. S hraba je prilezel Prohaska. »Kmalu bodo spet pričeli,« je dejal. »Ne verjamem,« je dejal Guehler. »Cemu ne?« »Ne vem, takšen občutek imam.« »Da, včasih je tako.« »Nooj bodo prišli,« je dejal Guehler. Pristuskovala sta. »Tiho,« je šepnil Prohaska. »Kaj pa je?« je vprašal Guehler. »Koraki, slišiš?« Oba sta počasi legla na zemljo. »Koraki,« je šepnil Guehler. »Da, mar ne slišiš?« »Sedaj, sedaj jih slišim.« Nista se upala premakniti. Ležala sta in strmela navzdol. Vendar nista ničesar videla. »Prišli bodo,« je šepnil Guehler, »vedel sem, da bodo prišli.« »Da,« je odvrnil Prohaska. »Naj prebudim Grundmanna?« je dejal Guehler. »Pusti ga, naj spi,« je dejal Prohaska. Povsod po hrabu sta slišala korake. Kamenje se je prožilo in kotalilo po skalovju. Toda nikogar nista videla. »Hrib obkoljujejo,« je šepnil Guehler. »Koraki so se bližali in spet oddaljevali. Potem sta zagledala na cesti sence. Počasi so se po ovinkih bližale prelaza.

30 »Prebili se bodo brez odpora.« Je dejal Guehler. »Kdo bi še streljal!« je dejal Prohaska. »Tilč tukaj so že vsi na koncu moči.« »Jutri bodo prišli s hraba,« je spet povzel Guehler. »Jutri,« je dejal Prohaska, »jutri pojdemo v ujetništvo.« Spet sta tiho ležala in prisluškovala v temo. Streljanja ni bilo nič. »Hodijo v čevljih z gumijastimi podplati,« je dejal Guehler. Grundmann je zlezal iz luknje. Legel je poleg njiju. »Kaj je? Vse je tako mirno?« »Nooj bo mirno,« je dejal Guehler. »Cemu?« »Prebijajo se, ne slišiš?« »Tiho,« je dejal Grundmann, »tiho!« V temi so spet zaslišali korake. Prohaska je zašepetal: »Če pridejo, ne smete streljati. Nehali bomo s to rečjo.« Grundmann je molčal. Ležal je in gledal navzdol po hrabu. »Ne gre kar tako, otroci, ne gre,« je dejal zatem. »Vrat ti bom zavil,« je zašepetal Prohaska, »le en strel, pa ti zavijem vrat.« »In kdaj se bomo vrnil?« »Iz ujetništva?« je vprašal Guehler. »Da,« je dejal Grundmann. »Vojna je že davno izgubljena,« je odgovoril Prohaska. Spet so mirno ležali in poslušali korake, ki so se počasi oddaljevali. »Naprej,« je dejal Prohaska, »izobesimo bele zastave.« »Tale z zastavami« je pravšna,« je dejal Guehler. »Slecite srajce in jih obesite na puške ali pa postavite strojnico in obesite nanjo belo cunjco.« »Ne,« je dejal Grundmann. »Cemu ne?« »Vzdržali smo sredi bleste streljanja dni, pa bomo še do jutri.«

»V luknjo vam bodo zmetali par ročnih granat.« »Meni je vseeno,« je dejal Grundmann. Prohaska se je zarežal. »Kaže, da si nekakšen junak!« »Zapri gobec!« je dejal Guehler. Spet so umolknil. Potem so zaslišali Schneiderja, ki je prepeval v svoji luknji. Petje je zvenelo tiho in pobožno. »S prepevanjem bo priklical Američane,« je dejal Grundmann. »Saj nima več smisla,« je tiho dejal Guehler. »Sneider je zblazel, z Bejerkejem in Poehlerjem je konec in strojnica je zarjavela. Za našim hrblom so Američani.« »Da,« je dejal Grundmann, »nima več smisla.« »No, torej!« je šepnil Prohaska. Zlezli so v svoje luknje. Topništvo je vso noč molčalo. Ko je prvi žarek novega dne prodril v luknjo, je Guehler dregnil Grundmanna: »Ti,« je dejal, »rojstni dan imam.« Grundmann je zaspano zazelal. »Človek,« je dejal, »torej smo vendarle vzdržali.« Zunaj, pred vhomom, se je nenadoma pojavila neka senca. »Tu so,« je šepnil Guehler. »Grundmann!« je dejal nekdo zunaj. »Da,« je odvrnil Grundmann, »kdo je?« »Tukaj je Maeder,« je dejal oni zunaj. »Podčastnik Maeder, iz druge čete?« je dejal Grundmann. »Da,« je dejal Maeder. Maeder je zlezal v luknjo. V roki je držal brzo-strelko. »Od kod si se vzel?« je dejal Grundmann. »Od zadaj,« je dejal Maeder. »Oni iz preskrbe so me spet poslali naprej. Godi se jim, kakor svinjam. Rekli so mi, da naj izginem naprej.« »Pili so, svinje.« »In kako si se prebil?« »Hitel sem čez hrabe, naravnost preko grebena, še gsa nisem srečal.«

»Tudi Američanov ne?« je vprašal Guehler. »Niti Američanov,« je odvrnil Maeder, »bil sem pri Buschmannu, poslal me je k vam. Nooj je prišla hrana. Zganje in pivo. Buschmann je bil pijan. Dejal je, naj pridete po hrano. Prinesel sem nekaj steklenice piva.« »Bejerke, človek, Bejerke, skoči po hrano!« je dejal Grundmann. Bejerke je zaprl oči. »Ja?« je vprašal. »Da,« je ostro dejal Grundmann. »Danes si ti na vrsti. Danes je vse mirno.« »Mar ne more kdo drugi?« je zašepetal Bejerke. »Ne,« je dejal Grundmann, »ti boš šel.« Bejerke se je pripravil in zlezal iz luknje. »Steci, še preden pridejo Američani,« je dejal Grundmann. »In prinesi karkoli za žrtje!« »Da,« je odvrnil Bejerke. Maeder je potegnil iz žepov tri steklenice piva. »Moj bog,« je dejal. »Pri vas je vse mirno.« »Vojna je končana,« je odvrnil Guehler. Maeder je izbulji oči in se zagledal vanj. Guehler je vzel steklenico in jo odprl. »Da, da,« je dejal zatem. »Za nas je končana.« »Ponovi še enkrat!« je dejal Maeder. »Ujetništvo - čez nekaj ur,« je odvrnil Guehler. »In zaradi tega sem prišel sem?« »Kaže, ljubček, kaže tako.« Vzel je steklenico in trčil z Grundmannom. »Ziveli!« je dejal. »Za slavljenca,« je odvrnil Grundmann. »To je še lepše,« je dejal Maeder. Poehler je ves zaspan pogledal izpod odeje. »Se meni,« je dejal. »Fluf, fluf!« so slišali iz doline. »Človek, minometaleci!« je zavpil Grundmann. Pokrili so se s čeladami in se skrčili. Mine so eksplodirale pred njihovo luknjo. »Nikar, pivo se bo shladilo!« je dejal Guehler. »Jutri bodo prišli s hraba,« je spet ponovil »Ziveli!« je dejal Grundmann.

DOKUMENTI! DOKUMENTI! DOKUMENTI! IVAN JAN 20

CANKARJEVCI

Se dosti zanimivejši podatek pa nam posreduje dokument, ki govori o razporeditvi policijskih sil v tem času na Gorenjskem. Dokument je prava redkost in spodbija vse pomisleke o tem, da so v decembrskih akcijah sodelovale le manjše nemške sile. Če vzamemo, da je imel sovražni bataljon v svojem sestavu vsaj 600 mož, če vemo, da so nemške divizije takrat štejele 15 do 20 tisoč ljudi, je bilo že samo teh bataljonov za dobrih 3000 mož, ne da bi pri tem vsteli še »Wehrmacht«, t. j. pehoto in ostale redne okupacijske sile: orožništvo, gestapo in druge.

Vodja oboroženih sil Južne Koroške

Bled, dne 22. decembra 1941

Zadeva: Izvajanja varnostnih ukrepov na Južnem Koroškem

1. V zasedeni Gorenjski se v tem času nahajajo naslednje posadke varnostne policije:

- a) Rez. pol. bat. 182 v Kranju
b) Rez. pol. bat. 171 v Radovljici
c) Rez. pol. bat. 93 na Bledu
d) Rez. pol. bat. 44 v Skofji Loki
e) Pol. bataljon 325 v Kranju.

Razen tega bodo v bližnji prihodnosti prišle še posebne formacije (oklopna vozila, protitankovski topovi).

2. Te trenutno neugodne razmere nas silijo k širokopoteznim odredbam in k tesnemu sodelovanju vseh določenih sil.

Zato je treba povsod, kamor so v tukajšnje pokrajino prispelle posadke, ali so bile premeščene v druge garnizije, takoj navezati stike z vsemi krajevno-pristojnimi in drugimi službenimi enotami redne in varnostne policije, z oboroženimi silami carinskih varnostnih straž, in tako stalno sodelovati. Pri tem pa si enote, ki so si po službeni dolžnosti enake, ne smejo povzročati nobenih ovir. — Ne sme se zgoditi, da druge varnostne enote o prisotnosti posadk varnostne policije ne bi bile obveščene.

Vsa poročila o posebnih dogodkih je treba izmenjati, pri tem pa si morajo vse sile pri izvajanju teh nalog med seboj pomagati. Za izvedbo splošnih varnostnih ukrepov enotamčasno dodelujemo naslednje okoliše:

- a) rez. pol. bataljon 44 — okrožje bivšega okraja Skofja Loka,
b) rez. pol. bataljon 181 — okrožje bivšega okraja Kamnik,
c) polic. bataljon 325 — okrožje bivšega okraja Kranj (brez okoliša bivšega okraja Skofja Loka).

Trenutno je zaradi pomanjkanja nemških dokumentov skoraj nemogoče točno dognati, kolikšne sile so bile tedaj na Gorenjskem. Vendar poleg omenjenih policijskih posadk v skupih nemških podatkih zasledimo tudi enote z naslednjimi številkami in oznacami:

- pehotni nadomestni bataljon št. 499 v Skofji Loki (okt. 41.)
— Lasch. bataljon 857 s štabom na Jesenicah in s četami: na Jesenicah, v Radovljici, na Bledu (komandir kapetan Schäfer) in v Bohinju.
Ta razporeditev z dne 4. decembra 1941 nam pove, da so njihovi bataljoni imeli po štiri čete in torej število šest sto mož za bataljon, kolikor smo vzeli za ocenjevanje njihovih sil, ni pretirano.
— 322 Lasch. bataljon zasledimo 18. decembra v Domžalah.

V dokumentu z dne 30. decembra 1941 zveemo, da je bila neka enota Lasch. bat. 510 nastanjena v Radovljici.

Vse to pomeni, da je bilo tedaj v pokrajini že resno število nemških enot različnih vrst. Razen tega za priprave na obračunavanje s partizani, predvsem s Cankarjevim bataljonom, govori tudi dejstvo, da od 21. decembra 1941 orožniški polkovnik Handl ni več namestnik komandanta štaba »Alpenland«, temveč postane »Führer der Einsatz in Veldes«, ki pa mu je Rössener seveda nadrejen.

DOKUMENTI! DOKUMENTI! DOKUMENTI!

Jubilejni blejski šahovski turnir končan

Premirje na Bledu

MIHAIL TALJ PRVI, ROBERT FISCHER NEPREMAGAN, BRUNO PARMA PA PRED OSMIMI VELEMOJSTRI — JUGOSLOVANI PROTI SOVJETSKIM VELEMOJSTROM OSTALI BREZ ZMAGE, OSEMNAJSTKRAT PA SO PODPISALI PORAZ

BLED, 5. OKTOBRA — Ob zasedeni dvorani in s številnimi uglednimi gosti med gledalci, brnenjem televizijskih kamer in bogatim kulturnim sporedom priznanih ljubljanskih umetnikov, je sinoči predsednik Šahovske zveze Slovenije Edo Turnher, zaključil najvišjo šahovsko prireditvev po drugi svetovni vojni. Po več kot enomesečnem hučem boju na belo-črnih šahovnicah, je v blejski šahovski areni spet mirno. Počitka bodo potrebni prireditelji in še bolj udeleženci turnirja, ki so Bled zapustili z naslednjim uspehom all neuspohom:

1. Mihail Talj (SSSR) 14,5 točke, 2. Robert Fischer-Bobby (ZDA) 13,5, 3.-5. Svetozar Gligorić, Paul Keres in Tigran Petrosjan (oba SSSR) po 12,5, 6.-7. Efim Geller (SSSR) in dr. Petar Trifunović po 10,5, 8. Bruno Parma 10, 9.-10. Arthur Bisguier (ZDA) in Aleksander Matanović po 9,5, 11.-13. Hendrikus Donner (Nizozemska), Klaus Darga (Z. Nemčija) in Miguel Najdorf (Argentina) po 9, 14. Fridrik Olafsson (Islandija) 8,5, 15.-16. Lajos Portisch (Madžarska) in Borislav Ivkov po 8, 17. Ludek Pachman (CSR) 7, 18. Mario Bertok 6,5, 19. Milan Germek 5,5 in 20. Majo Udovčić 4 točke.

Takšno razvrstitev je dalo šele zadnje kolo razburljivega plesa lesenih figur, ki je bilo prav zaradi tega tudi zanimivejše od vseh prejšnjih osemnajstih. Kdo bo kje pristal, razen Udovčića, ni več nihče — niti mojstri niti gledalci. Zaradi tega je bilo zadnje kolo

Druga stran baročnega pročelja

ZUNANJOST RADOVLJSKE GRAŠČINE, KI JI V SLOVENIJI NI PRIMERE, JE BILA LETOS NA NOVO OSVEŽENA, TODA IDEJA ZA TO PISANJE SE JE PORODILA V ZAPRAŠENI VEŽI IN PRED SKLADOVNICAMI DRV

Ljudje smo radovedni in nezapljivi, zato velikokrat pravimo: oglejmo si še drugo stran medalje in pojdimo gledat, kaj se skriva za kulisami. In ker je druga stran medalje navadno slabša od prve, smo potem razočarani in nam je večsah žal, da smo bili preveč radovedni, večsah pa tudi ne.

Nedolgo tega sem se »strogo službeno« sprehejala po Radovljici. Namenila sem se, da si bom ogledala življenje ob glavni radovljski ulici. Sicer obrekovalci našega stanu trdijo, da novinarji ob vsaki priložnosti prežijo samo na to, da bi vtaknili svoj nos tja, kamor je najmanj potrebno, ampak tega namena tokrat res nisem imela.

Moj pozornost je najprej pritegnila leno urejena zunanost graščine. Torej so jo le uredili — sem zadovoljno ugotovila in storila prav to, kar je verjetno storil tudi vsak turist, ki je zašel mimo. Najprej sem si ogledala pročelje, potem pa sem se napotila še proti vhodu. Če je že zunaj tako lepo, kako mora biti šele v notranjosti — sem komaj še utegnila pomisliti in že je bilo navdušenja konec. V veži sem v tem trenutku lahko videla: 21

la rdeča preproga. Kaj takega mi niti na misel ni prišlo, mislila pa sem, da je notranost urejena, čista in tako vsaj malo dostojna prelepe zunanosti. Pozneje sem lahko ugotovila, da je gornja veža tudi že preurejena, da pa z deli še niso zaključili. Zaradi preurejanja torej taka navlaha! Toda z vsemi temi nalozami, ki jih ima sedaj veža renesančne graščine, se le ne morem strinjati: zaradi njene visoke vrednosti, zaradi tega ker slovim, da znamo ceniti umetnine in zaradi vseh tistih več tisoč turistov, ki so se letos in prejšnja leta mudili v Radovljici in iskali lepote in znamenitosti.

Pozneje sem našla še nekaj. Lep renesančni hodnik, ki je nekdanj povezoval graščino s cerkvijo, sedaj pa ga s pridom uporabljajo za skladiščenje drv. Dobro, če za Radovljčane ni potrebno urejevati mesta, zakaj ne bi take stare kulturne zapuščine urejevali zaradi tujih in domačih turistov, ki vsako leto v večjem številu prihajajo sem. Začela sem čumiti, da mnogi ne vedo veliko o tej lepi stavbi in ker tudi jaz nisem vedela kdo ve koliko, sem zaprosila za krajšo razlago prof. Stefana Eržena iz kranjskega Zavoda za

gradom v Lipnici. Zato so v 13. stoletju v Radovljici postavili srednjeveški grad. S tremi utrjenimi postojankami je bila njihova posest od Begunj do Kamne gorice in Kroke (tu so bili Ortenburžani pospeševalci rudarstva, fužinarstva in železarstva) dobro zavarovani ob mejah z blejskim fevdalnim gospostvom.

V bližini gradu je kmalu zrasla tudi cerkevna postojanka, kamor so Ortenburžani proti koncu 13. stoletja prenesli prafarni sedež iz Rodin.

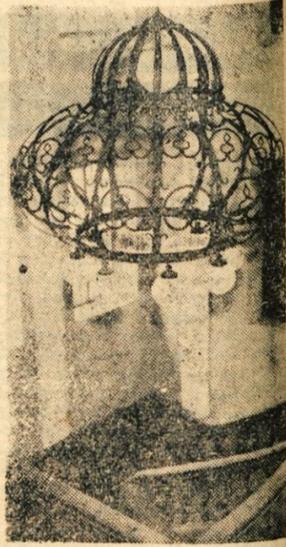
Okrog tega jedra se je pozneje razvijalo mesto Radovljica. Srednjeveško obzidje je še danes delno ohranjeno prav v okolici cerkve in graščine, nekateri stražni in obrambni stolpi pa so vzidani v današnje radovljske hiše in še danes vidni. Ohranjeni so tudi ostanki obrambnega jarka pod današnjim vhodom v stari del Radovljice.

O Ortenburškem gradu v Radovljici danes ni več sledu. Na njegovem mestu stoji današnja baročna graščina, ki v svojih zidovih res še hrani nekaj arhitektonskih elementov iz 16. stoletja, njena oblika pa je v glavnem nastala v prvi polovici 18. stoletja. To velja zlasti za čudovito fasado s štukaturnimi okraski, ki v meddaljnih nadokni prikazujejo plemiška popsja na temo mladost, moška doba in starost. Pod stresnimi napuščmi so upodobljene baročne groteskne maske.

Takšne baročne fasade ni najnikjer več v Sloveniji, niti v Jugoslaviji, zato pa se čudimo, da ni bil ta edinstveni primerek fotografirski prikazan na razstavi slovenskega baroka v Narodni galeriji v Ljubljani.

S štukaturami je bogato okrašena tudi veža v prvem nadstropju. Odlika graščine je nadalje vsekakor tudi stopnišče iz spodnje v zgornjo vežo. Skoda le, da to stopnišče ni več okrašeno z baročnimi plastikami. Uničili so jih Nemci med okupacijo. Kljub temu je graščina kulturni spomenik I. kategorije.

Na mestu prvotne srednjeveške cerkvice stoji danes v poznosrednjeveškem smislu predelana gotična cerkev dvoranskega tipa. Zgrajena je bila v 15. stoletju. Takšne cerkve srečujemo danes še v Kranju, Skofji Loki in drugje. Stavbe tega tipa pomenijo v zgodovini arhitekture prehod iz gotičnih pojmovanj prostora v renesančna. Njen poseben okras je gotično re-

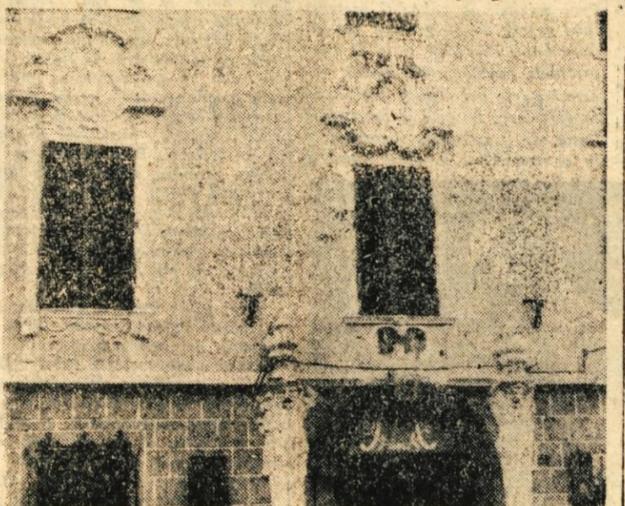

Del stopnišča z lesencem

brovje, ki nosi stavbno lupino.

Ko je v začetku letošnjega leta Zavod za spomeniško varstvo v Kranju zvedel, da nameravajo v Radovljici graščino obnavljati in beliti, je zaradi njene visoke vrednosti takoj posredoval pri ObLO Radovljica, pri tamkajšnji stanovanjski upravi in pri graščinskem hišnem svetu ter Komunalnem podjetju Radovljica, ki je bilo zadolženo za izvedbo del. Prvotni načrt, da se graščino v 14 dneh samo prebeli oziroma prebrizga, je bil opušen. Kranjski Zavod za spomeniško varstvo je skupaj z ljubljanskim prekrbel dijake Sele za oblikovanje, ki so temeljito očistili štukature na fasadi in v zgornji veži beležev in ometov. Teh je bilo na štukaturah toliko, da so bile oblike že popolnoma zabrisane. Rastlinski okraski na kapitelih pilastrov in maske na dekoriranih venčnih zidicah v zgornji veži sploh niso bili več vidni. Beljenje je s precejšnjimi težavami (predvsem zaradi pomanjkanja strokovnjakov za fasadiranje in starejše tehnične postopke beljenja izvedlo radovljsko Komunalno podjetje. Tako je graščina s skupnimi prizadevanji vsaj za nekaj časa dobila spomeniško primeren videz.

Za obnavljanje graščine je bilo potrebno veliko denarja. Zakaj bi torej dobljeni učinek zmanjševali (prav po nepotrebnem) in zakaj bi dopuščali, da bi kdo mislil, da v Radovljici ne znajo ceniti kulturnih spomenikov? — Metka Sosič

Lepo urejeno pročelje Radovljske graščine

Prijeten kotiček med graščino in cerkvijo bi se dal brez dvoma koristneje uporabiti, na vsak način pa tudi dostojneje in lepše.

koles, 5 mopedov, 2 otroška vozička, zanemarjeno vratarško ložo, v kateri je bila lepo vidna zbirka čistil, metel, zastav in veder, po ograji stopnišča in sploh vsepovsod pa debelo plast prahu. Bila sem skrajno razočarana. Pa ne zato, ker bi morda pričakovala, da me bo sprejel livrirani lakaj in da bo po tleh razprostrta debe-

spomeniško varstvo. Oglejmo si, kaj mi je o tem povedal: Začetek Radovljice sta predstavljali graščina in župna cerkev, ki pa tedaj nista imeli današnje oblike. Radovljico so imeli v fevdalni posesti Ortenburžani, ki so želeli trdnjšo povezavo med svojo postojanko na gradu Kamnu v Dragi pri Begunjah in Pustim

Gorenjska: Furlanija v streljanju 9493: 8785

Letos začetek tradicionalnih srečanj

V našem uredništvu se je oglašil podpredsednik okrajnega strelskega odbora Baldo Bizjak, ki je bil vodja gorenjske strelske reprezentance, ki se je v torek vrnila iz Cedada z drugega dela prijateljskega dvoboja s strelsko reprezentanco Furlanije (prvi del dvoboja je bil 17. septembra v Ljubljani). V razgovoru s tovarišem Bizjakom smo zvedeli vse podrobnosti o poteku tekmovanja, razen tega pa tudi nekaj drugih zanimivosti.

Medtem ko so gorenjski strelci že v prvem dvoboju premagali goste s 4701:4278 krogi (tekmovanje je bilo obkralj z malokalibrsko puško v prostavu s 60 naboji), so bili tudi v Cedadu boljši — rezultat je bil 4792:4507. Torej so po obeh srečanjih precej prepredljivo zmagali Gorenjci z razliko 708 krogov. Med vsemi strelci se je tudi tokrat najbolj izkazala mlada Vera Otrin, ki je

v Cedadu s 525 krogi dosegla nov državni rekord (stari rekord je bil 512 krogov) in bila tudi po obeh dvobojih najboljša s 1.030 krogi. Drugi je bil Lombar z 993 krogi, tretji F. Bizjak z 963, medtem ko je bil najboljši strelci iz Furlanije De Franceschi Adriano, ki je v drugem delu s 456 krogi osvojil sedmo mesto.

Ze prvo srečanje v Ljubljani je pokazalo, da gre res za prijateljsko srečanje strelcev-amaterjev, kar je drugi del dvoboja v Cedadu (Furlanija) še bolj potrdil. Ze v soboto, kmalu po prihodu v Furlanijo, je gorenjsko reprezentanco sprejel v senatni dvorani podpredsednik provincie Furlanije ing. Ribezzi. V Udinah jih je sprejel podpredsednik provincijskega odbora za sport in igra ing. Talotti, medtem ko je strelci med tekmovanjem v Cedadu na strelišču obiskal predsednik strelske zveze Italije iz Rima general Giovanni Gatta. Ta je tudi v olimpijskem komiteju za strelstvo zavzema se, da bi tudi tam tekmovali z malokaliberskim orožjem in ne le s preciznim, kar daje ton tekmovanju tvrdit, ki takšno orožje izdelujejo in je amaterjem skoraj nedostopno. Olimpijske igre pa so igre amaterjev, le-ti pa imajo na razpolago malokalibrsko orožje.

Po končanem letošnjem tekmovanju, ko je reprezentanca Gorenjske prejela za svoj uspeh lep pokal, so se strelci zmagovalne ekipe dogovorili s strelci iz Furlanije, na čelu s predsednikom furlanske strelske sekcije Cavalierom Dinom Comungom, da bodo ta srečanja odsej vsako leto in da bi morda dvoboj kazalo celo razširiti na troboj Furlanija — Gorenjska — Koroška. — B. Fajon

SREČANJE NOGOMETNIH SODNIKOV

Kranj (n. n.) — Čeprav v nedeljo ne bo prvenstvenih nogometnih niti rokometnih srečanj, bodo ljubitelji športa kljub temu v Kranju prišli na svoj račun. Na igrišču Mladosti bo namreč sprednje ob 15. uri prijateljsko srečanje nogometnih enajstoric, ki jih bodo sestavljali sodniki nogometnih podvez iz Gorenjske in goriškega okraja.

Pachman: slab komentator za ženo.

Olafsson: velemojster v časovni stisli.

Ivkov: svetovni prvak, če bi turnir trajal še 19 kol.

Dr. ing. Milan Vidmar: »Pred tridesetimi leti sem turnir organiziral in tudi sam igral, tokrat sem, upam, dobro opravil posel, čez trideset let pa spet na svidenje!« Tako je rekel sam.

—B. Fajon

ČADEŽEVA IN CENCIC PRAVKA

Kranj — (L. S.) — Na keglišču Triglava je bilo v sredo končano prvenstvo Kranja za ženske in starejše člane. Čadeževa je tudi v drugem nastopu dosegla zelo dober rezultat — točno 400 podrtih keglev — in tako v končni razvrstitvi prehitela Rozmanovo kar za 41 keglev. — Tudi pri starejših članih so med prvimi tekmovalci znatne razlike, zmagal pa je Cencić.

Rezultati — Čadež 807, Rozman 786, Stružnik 739, Ribnikar 691, Mihelič 675, Boncelj 637, Sušnik 643, Vajda 638 itd.; Starejši člani: Cencić 790, Puhar 763, Pogačnik 730, Vreček 706, Knific 694, Grašič 692 itd.

ni imel težjega posla z Donnerjem niti Petrosjan z Gligorićem (njegov edini poraz na turnirju), kaj šele Matanović z Germekom. Tudi Parma je brez večjih naporov premagal Udovčića. Ko je že vse kazalo, da bo Portisch premagal Olafssona, se je plavalasi Islandec spet dokazal velemojstra v časovni stiski in zaradi grobe nasprotnikove napake osvojil še eno točko. Bertoku je tudi že zvonilo, nekaj pred dvanajsto pa se je rešil z remijem. In končno — najzanimivejši srečanj, borbi, ki sta odločali, kdo bo zmagovalac. Najprej je kazalo, da bo Talj moral podpisati miroljubni konec z Najdorfom in da bo Ivkov progazil Bobbyja. V časovni stiski pa je Ivkov močno pogrešil in gledalci v dvorani so šele prišli na račun. Talj je bil sicer boljši, vendar še ni bilo jasno, ali bo uspel premagati »starega lisjaka« iz Argentine, Fischerja pa se je že namihala cela točka. Če bi bil takšen konec, bi bila na Bledu dva zmagovalca! Toda še nekaj potez in spet velike spremembe na šahovnicah. Bobby je naredil zadnje napako, ki je zadostovala Ivkovu za remi, Talj pa je svoj položaj nenehno popravljal in končno prisilil Najdorfa h kapitulaciji.

Zaključno besedo na tem velikem šahovskem dogodku na Bledu je imel glavni sodnik dr. ing.

Milan Vidmar: »Prosenetila me je vna vseh, ki so pripravljali turnir in obisk gledalcev. Prav gotovo so za to poskrbeli mojstri, ki so svojo borbostojno pritegnili številne ljubitelje šaha.« Kot je že ves turnir poudarjal, je tudi tokrat izrazil priložnost in energično rekel: »Kratki remiji morajo izginiti s turnirjevi!« Potem pa je še dodal: »Bolelo me je, ko sem moral po 11 potezah vpisati v razpredelnico remi. Če bi lahko sam odločil, bi obema velemojstroma zapisal ničla.«

Ko je dr. ing. Milan Vidmar razglasil rezultate turnirja, je k prvi deseterici nagrajencev vedno nekaj dodal, tako kot je v njegovi navdi. Kljub 83. letu starosti, mu duhovitosti še vedno ne manjka. Takole je rekel:

Talj: Njegov šah je takšen šah, ki si ga vsi želimo.

Fischer: »Mali« Bobby, Gligorić, Keres in Petrosjan: Trojica, ki ni prav nič sveta.

Parma: Najlepša točka na tem turnirju, fizično ga bo treba spraviti v red. Premalo je in preveč kadi.

In še nekaj domislje, ki so jih dali drugi:

Bisguier: tudi vlnudnost se mačuje (Talj) ga je premagal, čeprav mu je Arthur med igro očistil pepelanko. — B. Fajon